

Birlik

12

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

7 MAYIS 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sayın Bülent ECEVİT
Başbakan
ANKARA

Ülkemizde demokratik hak ve özgürlüklere karşı girişilen
ve 1 Mayıs 1979'un kutlanmasına yönelik baskıları
protesto eden bizler;

- DİSK yöneticilerinin ve
1 Mayıs tutuklularının
serbest bırakılmasını,
- 1 Mayıs'ın İŞÇİ BAYRAMI olarak
yasallaşmasını istiyoruz.

ADI SOYADI	İMZA
PTT. Dağıtıcısı Sükrü Öz	
TAN-DAĞITIM (Tayyar Özkök)	
Prof. Mîna URGAN	
Turpant KARAN (avukat)	
Keuser Kızıldaş (memur)	
Sükrü Ketenciler (Ajanlar Gazetesi)	
Erol Özkök (Ajanlar Gazetesi)	
Halil Ateş sendikası	
Burhan Gıpta sendikası	
Hüseyin SARI (kuvvet)	
Samir Yenicı (corapci)	
Zeki Özkök (Edirne Önceki yagınlar)	
Abdullah Alekan AKCA	
Mustafa Ordu (orducular)	
Melih Karim Kaya (gruplar)	

TÜM
1 MAYIS
TUTUKLULARI
SERBEST
BIRAKILSIN

TSİP'İN «DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER» TOPLANTILARI

BURSA

TSİP'in devam eden «Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantıları»ndan biri daha 21 Nisan günü Bursa'da yapıldı. Kalabalık bir halk toplantılığının izlediği toplantıyı bir konuşmayla açan TSİP bölge temsilcisi Nurettin Bayram, egemen güçlerin işçi ve emekçi hakları üzerindeki oyunlarının son günlerde yoğunlaşmasına dikkati çekti ve «demokrasiyi rafa kaldırma eğilimlerine karşı başlattığımız bu toplantılarımız, demokrasinin savunulmasına ne denli önem verilmesi gerektiğini bir kere daha göstermiştir» dedi.

Toplantıda bir konuşma yapan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, demokratik hak ve özgürlüklerin sosyal demokrasiyle kısıtlanmak istediğini vurguladı ve bunun somut uygulamalarına değinerek özetle şunları söyledi:

«...İstanbul Taksim alanı yeni oluşmakta olan 1 Mayıs'ın simgesi haline gelmiştir. Öyle ki, Taksim Alanı ad değiştirmiş ve '1 Mayıs Alanı' olmuştur.

CHP ağırlıklı Hükümet DİSK'in aylar öncesinden yaptığı açıklama üzerine uzun süre susmuş ve sonunda Başbakan sıkıyönetim'i vesile ederek işin içinden sıyrılmak istemiştir. Sıkıyönetimin, işleyiş ve yapısı gereği, 1 Mayıs gösterilerine izin vermesi zaten beklenemezdi. Oysa yıllar boyu 1 Mayıs'a hasret giden işçi sınıfımızın ve tüm demokratların 1 Mayıs konusunda ne kadar hassas oldukları bilinmektedir. Bu durumda CHP çok daha önceden meseleyi ele almalı ve 1 Mayıs'ın kutlanması için pürüz çıkarmamalıydı.

Ama CHP böyle yapmadı. Ve bu tutumuyla, işçilerin demokrasi mücadelesinden ne denli ürküğünü bir kez daha ispatladı.»

AYDIN

TSİP'in Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantılarına Aydın'da yapılan bir kapalı salon toplantısıyla devam edildi. 21 Nisan günü yapılan toplantıya bini aşan işçi ve emekçinin yanında, çok sayıda partili de katıldı. Toplantıda TSİP MYK üyesi Veli Gürcan yaptığı konuşmada, tekelcilerin, kendi ekonomik darboğazlarını, Türkiye'nin siyasal hayatında koyu bir baskı ortamı yaratarak somutlamak ve bu yoldan aşmak istediklerine değinerek özetle şunları söyledi:

«Astronomik zamlardan sonra pahalılık cehennemi içinde bulunan emekçi halkın tepkilerini söndürmek için burjuvazinin son günlerde özellikle «bölücülük» kışkırtmalarına hız vermesi emekçi sınıf güçlerimizin dikkatlerinden kaçmamaktadır. Bu nedenle, gerçek eşitlikten ve kardeşlikten yana olan, «Halkların Kardeşliği» şiarını mücadelesinin her aşamasında bayraklaştıran sosyalistlerin bu temel demokratik tutumunu kitleler gözünde karalamaya çalışan burjuvazinin manevraları uygulama zemini bulamayacaktır. Sınıf görevlerinin yanında, ulusal görevlerinin de bilincinde olan emekçi kitleler, karanlık oyunları elbirliği ile bozacak ve demokratik mevzilerinden geri çekilmeyeceklerdir.»

Toplantıda ayrıca çeşitli sanat gösterileri yapıldı.

DENİZLİ

Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantıları'nın bir diğeri, Denizli'de yapıldı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve TİP il örgütlerinin ortaklaşa düzenledikleri kapalı salon toplantısında açış konuşmasını yapan TSİP bölge temsilcisi Afer Kara, toplantının, demokrasi güçlerinin en geniş birliği ile yapılmasının büyük önem taşıyacağını, ancak bu toplantının da bu yönde olumlu bir adım olarak değerlendirilmesinin iyimserlik olmayacağını belirtti.

TİP'i temsilen yapılan konuşmadan sonra Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Veli Gürcan bir konuşma yaptı.

Gürcan konuşmasında, burjuvazinin kaba baskı özelemlerinin Doğuda ulusal demokratik haklara, Batıda ve Türkiye'nin bütününde, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın si-

yasal ve demokratik haklarına karşı geniş çaplı bir saldırıya dönüşme gayreti içinde bulunduğuna dikkati çekerek özetle, şunları söyledi:

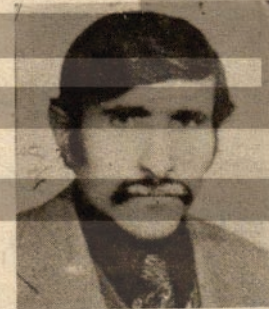
«Yerli egemen güçler «bölücülük» çılgınlıklarıyla genel demokratik hareketi söndürmeyi, kitlelerin en temel demokratik haklarını gasbetmeyi ve ekonomik taleplerini söndürmeyi deniyorlar. Takriri Sükûn benzeri uygulamalarla emekçilerin soluğunu keseceğini uman sosyal demokrasi ve onu teslim alan gericilik, kitlelerin, 1925'lerden çok ilerde olduklarını göz ardı etmektedir. Halk güçlerimizin birliği ve kararlılığı, takriri sükûn özelemlerine geçit vermiyecek, egemen güçlerin ve emperyalizmin ortaklaşa başvurdukları bu oyunu bozacaktır.»

2000'i aşkın işçi ve emekçinin katıldığı Denizli toplantısı, kitlelerin demokrasi mücadelesine olan derin ilgisini birkez daha kanıtladı.

TSİP Toplantılarını Kars ve Sivas'ta Sıkıyönetim Engelledi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 42 ilde birden düzenlediği Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantıları'na Kars ve Sivas illerinde izin verilmedi.

Sivas'ta TSİP Yöneticilerine Baskı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu Üyesi Cemal Özden, Sivas İl Yönetim Kurulu üyelerinden Erol Şener ve Murat Aras 27-4-1979 tarihinde, Sivas Sıkıyönetim Komutanlığına çalıştıkları fabrikalardan alınarak evlerine götürüldüler. Arkadaşlarımızın evlerinde yapılan aramalarda, bir kısım parti yayınlarına ve kitaplara el konuldu.

Bir «İhbarı» değerlendirdiklerini söyleyen Sivas Sıkıyönetim Komutanı, arkadaşlarımızın parti yöneticisi olduklarını «bilmediğini» (!) ifade ederek, yapılan arama ve baskının «yanlışlığını» itiraf etmek zorunluluğuna duymuştur.

Ancak Partimizin il yöneticisi arkadaşlar üzerinde baskılar, psikolojik bir baskı uygulamasına dönüştürülerek sürdürülmüş, başta GYK üyemiz Cemal Özden olmak üzere il yöneticileri, silahlı askerler eşliğinde çalıştıkları fabrika ünitelerine kadar getirilmişlerdir.

4500 den fazla işçinin çalıştığı bir fabrikada, arkadaşlarımızı işçilerden tecrit edebileceğini sananlar bir kere daha yanlışlardı. TSİP Sivas il yöneticileri, işçilerin mücadelesine önderlik eden, onların güven ve saygısını kazanmış işçi sınıfı sosyalistleri olarak yıllardır mücadele etmektedirler. Bu uygulamaları işçiler arasında büyük hoşnutsuzluk yaratmıştır.

Sıkıyönetim komutanlıkları, bu yöndeki başvuruları, hiç bir gerekçe göstermeksizin ve sadece «kamu güvenliğini bozabilecek nitelikte» bularak geri çevirdiler.

Kitlelerin demokrasi mücadelesinin «kamu güvenliğini» bozmayacağı, tam tersine, kamu güvenliğini bozan faşist saldırganlığa karşı tek panzehir olan demokrasi mücadelesini güçlendireceği herkesin bildiği bir gerçektir. Sıkıyönetimin esasında faşist ve gerici harekete yaradığı, kitlelerin hak ve özgürlüklerini ciddi biçimde tehdit ettiği, başka örnekler yanında, Kars ve Sivas'ta TSİP toplantılarının yasaklanmasıyla da bir kez daha kanıtlanmış olmaktadır.

TSİP'nin toplantıları, yasaklama, engelleme ve keyfi baskılara rağmen ülke çapında ve yaygın olarak gerçekleştirilmiştir.

TSİP GENEL YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

29 - 30 Nisan 1979 tarihlerinde İstanbul'da toplanan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, Türkiye'deki genel siyasi durumu değerlendirildi. Parti I. Kongresi kararları doğrultusunda hazırlanan çalışma programını ve örgütlenme hedeflerini gözden geçirip onayladı ve önümüzdeki siyasal ve demokratik hedefleri tesbit ederek Parti'nin bu yöndeki mücadele esaslarını belirledi.

Genel Yönetim Kurulu, 1 Mayıs'a doğru tırmanan gericiliğin, 1 Mayıs'da somutlanan uygulamalarla uç noktasına vardığını ve siyasal gerilimin 1 Mayıs sonrasında da artarak devam edeceğine dikkati çekti. İşçi hareketini bölüp zaafa uğratmak isteyen burjuvazinin bu gayretleriyle kırsan ayrılıkçı eğilimlerin tutumuna da işaret eden GYK, bunların ivedilikle etkisiz hale getirilmesinin gerekliliğini vurguladı. Genel Yönetim Kurulu, demokrasi güçlerinin topyekûn birliğinin her zamankinden daha fazla öne çıktığını belirliyerek TSİP'e bu konuda önemli görevler düştüğünü belirtti.

«Bölücülük» Üzerine TSİP Diyarbakır İl Örgütünün Basın Bildirisi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Diyarbakır İl Başkanı M. Ali Tan, son günlerdeki «bölücülük» yaygaraları üzerine yayınladığı basın bülteninde özetle şunları söylemiştir:

«Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumun nedeni, son günlerde çeşitli çevrelerce dile getirilen bölücülük vb. faktörler değil, yıllardan beri İşçi Sınıfı Sosyalistlerinin dile getirdiği emperyalizme bağımlı sözüm-ona kalkınma modeli ve yerli tekelci burjuvazinin doymak bilmez açgözlülüğüdür.

Hal böyleyken, Demokratik Halk Güçleri'nin bazı acil taleplerini programına alarak, iktidara geldiğinde sözkonusu taleplerin gereğini yapacağını ifade eden, ancak iktidarı gerçekleştğinde bütün bu vaatlerini unutan ve Emekçi Halk Güçlerimizin düşmanı faşizmin üzerine gitmeyen Sosyal Demokrasi, tekelci burjuvazinin bunalımının yükünü, ekonomi-politik planda emekçilere yıkarken, bunun tamamlayıcı bir parçası olmak üzere, «Özgürlükçü Demokrasi» uğru-

na, anti-demokratizmin dozunu giderek artırmakta, böylece zaten işsizlik ve hayat pahalılığından bunalan emekçileri gittikçe zorlaşan yaşam koşullarına itmektedirler.

16 aylık iktidarı döneminde tekelci burjuvaziye yaranamak için yaptıkları yetmiyormuşcasına, Sosyal Demokrasi, şimdi de, kendisinin kurtuluş olmadığının bilincine varan emekçi kitlelerin mücadelelerinin hedefini şaşırtmak ve gelişen ulusal - demokratik mücadeleyi baskı altına almak amacıyla, Doğu ve Güneydoğu illerini kapsayan bir operasyona hazırlanmaktadır.

Oysa yapılması gereken, Demokratik Hak ve Özgürlükler'den yana tüm toplum kesimleri ile Demokratik Güç ve Eylem Birliği anlayışı içinde, faşizm tehlikesinin üzerine gitmek, toplumun ve devletin demokratikleştirilmesine çalışmaktır. İşçi Sınıfı Sosyalistleri'nin yıllardır dile getirdiği bu gerçeklere sırt çevirmekle tutarlı demokrat olunamayacağı açıktır.»

SINIF BİRLİĞİNİ VE MÜCADELE BİRLİKTELİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN

79'un 1 Mayıs'ı gericiliğin ve demokrasi düşmanlığının iyice tırmanmakta olduğu bir döneme rastladı. 1 Mayıs'a birkaç gün kala Sıkıyönetim, kapsamı genişletilerek uzatıldı. Zaten uzunca bir süredir dilden düşürülmeyen «bölücülük» kampanyasına 1 Mayıs'a beş kala iyice hız verilmişti. «Bölücülük»ten hareket edilerek tüm Türkiye üzerinde estirilmek istenen terör dalgasıyla işçi sınıfı, onun politik ve sendikal örgütleri sindirilmek isteniyordu. 1 Mayıs, tekeldi burjuvazinin önceden beri ileri sürdüğü otoriter rejim talebine, tüm ağırlığını vermesi için vesile oldu. DİSK'in kazanılmış ve gelenekselleşmiş «Taksim'de 1 Mayıs» için direnmesi, demokrasinin savunulması açısından gerektirdi. Ama demokrasi safları içinde yer alan bazılarının, DİSK'in demokrasiye sahip çıkan bu tutumu yanında yer alması, demokratik hak ve özgürlükler konusunda sözde şampiyonluğu kimselere bırakmayan sosyal demokrasinin DİSK'in bu en doğal ve demokratik talebini sabote etmesi sonucunda 1 Mayıs gösterileri yapılamadı. 4 küsur milyonluk İstanbul halkının 29 saat boyunca evlerine hapsedilmesi bahasına işçi sınıfımız yarım yüzyıllık hasretten sonra yeniden kavuştuğu 1 Mayıs gösterilerine bu yıl ara vermek zorunda bırakıldı.

Egemen güçler işçi sınıfının, emekçi halkın 1 Mayıs'da yüz binler halinde Taksim'de toplanmasına tahammül edemedi. Çünkü tekeldi burjuvazinin boy hedefi işçi sınıfı... Oyun onun üzerine, onun örgütlü mücadelesi üzerine oynanıyor. Burjuvazi işçi sınıfından ürktüyor. İşçi sınıfının ekonomik demokratik haklarını kullanmasından, yüzbinler halinde birliğini ve tüm emekçilerle dayanışmasını somutlamasından çekiniyor.

Tekeldi parabolünün yıllardır en büyük şikayeti toplu sözleşme düzeni olmuştur. Ya da daha somut söylersek tekeldi sermaye işçi ücretlerini yüksek bulmaktadır. Doymak bilmez aç gözlülüğü ile kârını ve sömürsünü daha da arttırmak istemektedir. Bunun da yolu ücretleri kısmaktır. Ve daha büyük kâr ücretten kısarak sağlanır. Üstelik döviz darboğazından kurtulmanın yolunu emperyalist metropollerden alınacak kredilerde gören tekeldi burjuvazi, emperyalistlerin direktiflerini uygulamakla yükümlü. Emperyalistler ise, Türkiye'de tüketim kısılmadıkça, yani ücretler düşürülmedikçe kredi musluklarını açmaya niyetli olmadıklarını açık açık söylüyorlar. O zaman işbirlikçi burjuvazi için bunalımı atlatmanın tek yolu kalıyor: Ücretleri kısmak, bunun için de işçi sınıfının mücadelesini bastırmak, onun daha fazla kemer sıkma politikasına itaat etmesini sağlamak. İşçi sınıfı üzerinde oynanan oyunun temelinde yatan neden budur.

Türk - İş'in son kongresinde operasyonun bir bölümü tamamlanmıştır. Şimdi Türk-İş yönetimi yeni bir MC'ye iyice yatkın yapıya varılmıştır.

Burjuvazi aynı metodu kuşkusuz ki DİSK'e uygulayamaz. O zaman DİSK için yapılması gereken, onun mücadele girişim ve yeteneğini azaltmak, zaafa uğratmaktır. Bunun da klasik yolu DİSK'i bölüp, dağıtmak, operasyonları bu noktaya yoğunlaştırmaktır. Tekeldilerin sözcüleri ve cümle gericiler, 1 Mayıs'la ivme kazanan olaylardan sonra keyiften ellerini ovuşturmaktalardır. DİSK'in işçi sınıfının ileri gücünün sesini kısmak için her yola başvurulmaktadır. Bu bölücülük operasyonunda sosyal demokrasinin sağ kanadı da üzerine düşeni yerine getirmekten geri durmamaktadır!

Bu durumda demokrasiyi savunanların en acil görevlerinden birisi DİSK'in birliğini savunmak, bu doğrultuda mücadele vermek, DİSK'in birliğini ve bütünlüğünü bozmaya, DİSK'i dağıtmaya yönelik oyunları açığa çıkarmaktır.

1 Mayıs nedeniyle DİSK'in maruz kaldığı ağır baskılar DİSK'li işçilerin tepkilerini çekmiştir. Faşizme karşı mücadelenin başını çeken, demokratik hak ve özgürlüklerin önde gelen savunucusu işçiler, en doğal demokratik hakları olan 1 Mayıs'ın kendilerine yasaklanmış olmasını, sendika yöneticilerinin gözaltına alınmasını hazmedememektedirler. Onun için de kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklerine sıkıca sahip çıkmanın, onları korumanın yolunu araştırmaktadırlar. Bunda da son derece haklıdırlar. Çünkü belirtiler hiç iyi değildir. Ve işçi sınıfının başına örülme istenen çorabın kokuları işçilerin burunlarının direklerini kırmaya başlamıştır.

DİSK demokratik hak ve özgürlükleri savunmak, faşizme geçit vermemek ve kısıtlı demokrasinin sınırlarını genişletmek mücadelesinde başarılı olabilmek için her şeyden önce kendi birliğini ve bütünlüğünü koruyup pekiştirmekle yükümlüdür.

Sağ sosyal demokrasi ve «ilerleme» işbirliği halinde DİSK'in birliğini ve bütünlüğünü bozmaya yönelik hesaplar içindedir. Bu oyunları açığa çıkarıp onları etkisiz bırakmanın yolu birlikçi ve doğru bir politika izlemekten geçer. Ancak bu sayede birliğe ve bütünlüğe kastedmek isteyenler tecrit edilebilirler. Birlikçi olmayan politikalar tecrit edildiği oranda hatalar gün ışığına çıkar, daha geniş işçi yığınları gözünde teşhir olur. Ancak bu sayede, ayrılıkçıların hevesleri kursaklarında kalır ve girdikleri yolun çıkmazını kendi tecrit duvarları içinde görmeleri olanağı doğabilir. Böylece, ya kendilerini bu bataktan kurtarırlar, ya da kendi suçları ile başbaşa kalıp, kaderlerine terk edilirler.

DİSK'in mücadele içinde birliğini, bütünlüğünü sağlamak için yapılması gerekenlerin başında şimdiye kadar izlenilen sosyalist siyasetler üstü politikanın terkedilmesi gerekir. DİSK'in yönetiminde bulunabilmek için sosyalizmi benimseyen bir politika izlemekten başka çare olmadığı kesinlikle kazanılı çok olmuştur. Bu gerçeği kavrayan K.Türkler, kapağı ilerleme'ye atarak, kariyerini ve DİSK başkanlığını sağlama amaçlarını, geçmiş günahlarının üzerine «bilimsel sosyalizm ve enternasyonalizm» kılıfı geçerek onları unutturacağını sanmıştır. Böylece «ilerleme'nin grup bencilliği ile Türkler ve benzerlerinin kişisel ihtirasları

birleşince DİSK'de bölücülük ve ayrılıkçılık başlatılmış, örgüt içi demokrasi büsbütün yok edilmiştir. Bu dönemde, «ilerleme» çizgisi «her boydan ve soydan» sosyal demokrat sendikacı ile işbirliği yaparak, DİSK'i CHP'nin kuyruğuna bağlayarak, DİSK içinde ilerlemeci olmayan sosyalistlere karşı düşmanca bir tutum izlemiştir. Böylelikle, Türkler ve şürekasının «ilerleme'yi seçmekle yaptıkları iş gerçekte bir sosyalist siyasal örgütü bilinçle tercih etmek olmayıp, esasta, sendikal kariyer hesaplarına ve geleceğe dönük birtakım ıktal planlarına dayalı samimi-yetsiz bir tutumdan öteye gidememiştir. İlerlemeciler Türkler'i, Türkleri de onları kullanayım derken, olan DİSK'e olmuş ve örgütsel birlik zedelenmiştir.

1977 Kongresinde DİSK yönetimine seçilen ekip ise, sosyalist siyasal çizgilerle dostça ilişkiler içine girmiş ve hareketin birliğinden yana bir tutum izlemiştir, ancak, bu ilişkiler olması gereken düzeye ulaşma ve istenilen olumlu meyvalarını verme düzeyine ulaşamamış, sosyalist siyasetlerle iyi ilişkiler, sosyalist siyasetler üstü bir nitelik halinde sürmüştür. Bunda geleceğe dönük bazı tasarıların payı söz konusu olabilir. Fakat DİSK içinde sosyalistler arası işbirliğinin yetersiz kalması, DİSK ile sosyalist siyasal örgütlenmeler arasındaki ortak mücadele olanaklarının güçlenmemesi, ilerleme siyasetinin DİSK içindeki bir kısım tutucu sosyal demokratlarla DİSK'in birliğine ve bütünlüğüne yönelik yeni oyunlara girmesine olanak sağlamıştır. Asıl önemlisi, bu durum CHP merkezinin ve burjuvazinin DİSK'i bölüp parçalama, onu etkisizleştirip uysallaştırma planlarına ve bu alanda ilerlemeyi kullanması manevralarına uygun bir ortam yaratmıştır.

Oysa DİSK'in mücadelesinin güçlenmesi, birliğinin ve bütünlüğünün pekişmesi, tüm sosyalist ve ilerici güçlerin mücadele beraberliğinin sağlanması için, esas belirleyici olan, sosyalist hareketin birliğinden yana politikanın güçlendirilmesi ve etkinleştirilmesidir. —DİSK'in birliğinden yana olan, sosyalist hareketin birliğinden yana olan, demokratik hareketin birliğinden yana olan— herkes burjuvaziye, ve gericiğe karşı, egemen oyunlara âlet edilen tutumlara karşı birleşmelidirler.

Kuşkusuz ki, DİSK ekonomik örgüt niteliğinden dolayı, onun siyasal misyonu, ekonomik bir örgütün misyonu ile sınırlıdır. Ama bu misyonu güçlendirmek, halk güçlerinin birliğini ve birlikteliğine hizmet etmek konusunda DİSK'e de düşen önemli, hem de çok önemli görevler vardır. DİSK, Türkiye işçi sınıfının siyasal iktidar mücadelesinde yer alan ve sayıları 1'den fazla olan sosyalist örgütlenmeler ile ortak mücadele verdiği takdirde, demokratik örgütler arasında gerçekleştirilmiş olan platformun amaçladığı hedeflerine ulaşması mümkün olacağı gibi, en önemlisi, siyasal mücadele ile ekonomik mücadele arasındaki bağlar da sağlam rayına oturacak ve gelişim perspektifi güçlenecektir.

1 Mayıs 1979'un gözler önüne serdiği, bir kez daha en çarpıcı biçimiyle kendisini gösterdiği en somut olgu sosyalist hareketin bölünmüşlüğü ve genel olarak solun dağınıklığıdır. Gerek işçi sınıfı mücadelesinin, gerekse tüm devrimci - demokratik hareketin en zayıf noktası bizce budur. Zaten burjuvazi de, —sık sık belirttiğimiz gibi— işçi sınıfına, tüm devrimci - ilerici güçlere ve hatta demokrasiye esas olarak bu geldikten saldırmaktadır. 1 Mayıs 1979'da da burjuvazi gene aynı zaafırlardan yararlanmış ve sınıfımıza, halkımıza bu noktadan yüklenmiştir.

Sosyalist sorumluluk, hareketin içinde bulunduğu zaafırları doğru tespit etmeyi, düşmanın taktiklerini doğru gözlemeyi ve onun planlarını boşa çıkartmayı gerektirir. 1 Mayıs 1979'dan alacağımız en önemli ders işçi sınıfının siyasal mücadelesi başta olmak üzere, tüm sınıf hareketimizin, topyekûn halk mücadelesinin birliğini ve birlikteliğini vakit geçirmeden inşa etmemiz gerektiridir. Ama bu konuda, her şeyden önce prensipli ve samimi olmak gerekir. Çünkü görmekteyiz ki, yıllardır DİSK içinde, TÖB - DER içinde, ilerici güçler saflarında her türlü grupçuluğu ve bölücülüğü pervasızca yapanlar, 1 Mayıs 1979'da ayrılıkçılığın başını çekenler, kendilerine bağlı üç sendika aracılığıyla hiç utanma duymaksızın, pişkin bir edâyla «birlik» çağrılarını yaparak, suçlarını örtbas etmeye ve sureti haktan gözükme heveslenmişlerdir. Bizim kastettiğimiz birlik ve birliktelik çabaları bu türden samimi-yetsizlikler değildir. Çünkü, onların içtensizlikleri ve makyavelcilikleri artık herkesin malûmudur.

Fakat, Türkiye sosyalist hareketi içinde ve devrimci - demokratik güçler arasında gerçekten birlikten yana olanlar ve bu uğurda yorulmak bilmez bir uğraşı yıllardır sürdürülenler vardır. Nitekim sosyalist ve demokratik birlik politikaları, —sosyalist hareketin birliği, solun birlikteliği politikaları— giderek daha geniş işçi yığınlarına, daha geniş emekçi halk kesimlerine yayılmakta, artan ve yaygınlaşan bir onay ve destek bulmaktadır.

İşte bu birlik çabalarında, şu anda en ivedi bir görev. DİSK'in birliğini onarmak ve güçlendirmek, DİSK ile tüm emekçi örgütlerinin mücadelesi birlikteliğini pekiştirmek ve DİSK ile sosyalist siyasal mücadele örgütleri arasında işbirliğini ve ortak mücadele platformunu yaratmak şeklinde somutlanmaktadır.

Önerdiğimiz ne yenidir ne de zordur. DİSK yönetimi an yitirmeksizin işçi sınıfının bilimine ve mücadeleye üslubuna ters düşmeyen siyasal örgütlenmelerle temasa geçerek onlarla somut ve ortak mücadele hedefleri ve programları belirlemelidir.

Artık en miyop olanların bile görmesi gerekir. TOPUN AĞZINDA İŞÇİ SINIFI VARDIR. Tüm emekçi halk güçleri vardır. Topyekûn insan hak ve özgürlükleri vardır.

Ve gerek sınıfımızın, gerekse tüm halkımızın çıkarlarını koruyup, geliştirmek için bütün güçlerimizi birleştirmek ve ortak mücadeleye seferber etmek en hayati görevimizdir.

Sosyal Demokrasi ve Siyasal Demokrasi

Hüseyin Hasancebi

İki ay daha sıkıyönetim ve Doğu'da odaklaşan şöven ilgi, 1 Mayıs'a doğru yaklaşırken sosyal demokrasiye tekellere sunduğu yeni bir «nimet» oldu. Böylece, dört bir yandan boşalan «bölücülük» avazlarının hangi iştihayı dile getirdiği de açıklık kazandı!

Ulusal ve genel demokratik hareket üzerindeki baskı eğilimlerine hemen her zaman siyasal baskıların eşlik ettiği, sosyalist hareketin geleneğinden olmasa bile, burjuvazinin geleneğinden öğrendiğimiz bir şeydir. Hele iktidarda sosyal demokrasi varsa ve bağımsızlıktan başka bir alternatif yokse, kitlelerin demokratik özlere çok daha ince metodlarla saldırılabilir, siyasal demokrasiin çerçevesi «umuda» kadar daraltılabilir.

Nitekim daraldı ve daralıyor. Başbakan, olanların kendi dışında şekillendiği savına dayanarak sosyal demokrasiin «namusunu» korumayı umarken İstanbul'da ve Türkiye'nin her yanında terör bu «namusun» 1925'lere dayanan şekliyle sosyalistlerin kapısını çalıyordu. Burjuvazi, İzmir'de araladığı kapıdan veya uzattığı oltadan, işçilerin ve emekçilerin birliğine darbe vurabileceğini umarken, İstanbul'da 5 milyon insan evlerine, biri aşkın sendikacı ve sosyalist parti başkanları cezaevlerine hapsedilirken, Başbakan da kendini, kendi evine hapsederek, demokrasiiden gericiliğe taşıdığı günahların diyetini ödediğini sanıyordu.

1 Mayıs'da Taksim Meydanını sevgiden ve insandan boşaltarak gericiliğin gönlünü hoş tutan sosyal demokrasi, demokrasiiden hesap sorarken, bundan sonrasını da vereceği hesaplar yönünde azami ölçüde değerlendirmeyi denemek zorundadır. Tekelcilerin sofrasına döviz taşınmadıkça demokrasiinin son kalıntılarının taşınması gerekecektir. Ecevet hükümeti bu yolda sonuna kadar gitmeye kararlı görünmektedir.

Gericilik zincirlerinden boşandığına ve «en etkin» silahlarını eline aldığına göre siyasal hürriyetler ve demokratik haklar, tıpkı «huzur» gibi namlunun ucuna sürülmektedir! Sağ barikatların yeni konduğu sosyal demokrasi, siyasal demokrasiyi «gezden ve arpacıktan» setretmeye terbiye edilmektedir! Ama bu, «umut» imajında bir süre erimiş olan kitlelerin iradesine de yeni bir şekil vererek kendisini gerçekleştirebilmektedir. Bundan sonra bu iradenin bütün biçimlerine de düşmanlığın büyütülmesi beklenmelidir.

«Geniş tabanlı» siyasal tehlikelerden korunmak için sosyal demokrasi şimdilik «tabanı yağlamamak» zorunda ise, önümüzdeki günlerde ona yüklediği görevler, edindiği yeni müttefikleriyle birlikte siyasal ve demokratik güçlere saldırmak olacaktır. Bunun şimdilik görülebilen en yakın ve somut uygulaması, DİSK'e karşı, işçi hareketinin ilerici ve sosyalist ögelerine genel ve sonuç almayı uman bir saldırı olabilir. «Görmezlikten» geline sosyalist siyasal hareketimize karşı «gözlerin açılması», siyasal hürriyetleri daraltarak tekellilerin bronzlarının açılmak isteneceğine yeterince işaret ediyor.

Sosyal demokrasi artık baskının katalizörü değil öznesidir. Bu onun sınıf kimliği veya tarihi açmazı değil, emek ordusunu karşısına almaktan doğan kaderidir. Demokrasiyi üretecek yönelimlerden kaçındığı ve emekçi sınıf güçlerimizin aşmaya çalıştığı duvarların arkasına sığındığı için kendini gericiliğe ve yeniden gericiliğe, siyasal dinamizminin görünen ve görünmeyen boyutları ölçüsünde üretmek zorundadır. Bunu ancak, vaatlerinden ve geçmişinden koparak yapabilir ve bu da kendisini, emperyalizmin Orta - Doğu'da geliştirmeye çalıştığı reformist modellerden birine angaje etmesiyle mümkün olabilir.

Gerilim, etrafında daha da kalabalık güçler biriktirerek artabilir. Siyasal arenaya daha sol tercihlerle yığılan kitleler kendi birliklerinin temellerini örebilirse buradan demokratisizm doğacaktır.

Emperyalizmin ve yerli egemen güçlerin «1 Mayıs 1979 başarısı» onun kısa vadede yenilgisinin tohumlarını da içinde taşıyor.

SONUÇ: Artık «bir canbazın iki ipte birden oynayamıyacağı» anlaşılmıştır! Ya demokrasi - ya gericilik! Burjuvazi de böyle istiyor, emekçiler de.

1 Mayıs Günü Gözaltına Alınan Ahmet Kaçmaz Serbest Bırakıldı

29 Mayıs tarihli demecinden ötürü 1 Mayıs günü İstanbul'da sıkıyönetimce gözaltına alınan Ahmet Kaçmaz 2 Mayıs akşamı sıkıyönetim mahkemesinde sorgusundan sonra serbest bırakıldı.

3 Mayıs günü basına bir demec veren Ahmet Kaçmaz, yayınladığı bildiri dolayısıyla tutuklanmak üzere sıkıyönetim mahkemesine sevk edilmesini, sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlama konusunda tırmanma eğiliminde olduğunu belirtisi olarak niteledi, tutuklama isteminin ancak sosyalistler üzerinde uygulanmak istenen baskıyla açıklanabileceğini, bunun da demokratik hak ve özgürlüklerin çok olduğunu iddia eden tekeli burjuvazinin talebi olduğunu belirtti.

Ahmet Kaçmaz hâlen tutuklu bulunanlar konusunda da şunları söyledi:

«İçerde daha yüzlerce kişi vardır. Özellikle DİSK'in ve ona bağlı sendikaların yöneticileri gündür gözaltında oldukları halde, dosyaları henüz Sıkıyönetim savcılığına aktarılmış değildir. Serbest bırakılacakları belli olan kimselerin sebepsiz yere gözaltında tutulmaları, özgürlüklerin kısıtlanmasından başka anlam taşımaz. 4 milyonluk İstanbul halkını 1 Mayıs'ta evine hapsederek tepki çeken Sıkıyönetim, sendikacılar, TİP yöneticileri ve diğer gözaltındaki binlerce yurttaşımızı hemen serbest bırakmalıdır.»

Gizli ve Açık Baskılar Sürüyor ve Tırmanıyor

— 1 MAYIS AKŞAMI İSTANBULDAKİ FABRİKALAR POLİS-İŞVEREN BİRLİĞİ İLE TEK TEK DENETLENDİ.

— DİSK YÖNETİCİLERİNİN SERBEST BIRAKILMASINI İSTEYEN HER SENDİKACI SIKIYÖNETİMCE GÖZALTINA ALINIYOR.

İstanbul'da estirilen terör ve baskının görünen yanı bir tarafa, kamuoyundan titizlikle gizlenmek istenen başka baskı biçimleri de deniyor. 1 Mayıs akşamı «fabrikalar-

daki hazırlıkları» denetlemek bahanesiyle, polisler ve işverenler İstanbul çevresindeki işyerlerini tek tek dolaşarak «bilgi» aldılar. Böylece görünen ve görünmeyen yanıyla burjuvazinin «1 Mayıs geleneği» tamamlanmış oluyordu!

Sokağa çıkma yasağı konmasına rağmen egemen güçler korkularını yenemediler. Binlerce parti yöneticisi, sendikacı ve işçi tutuklandı ama yine bitmedi. 1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılmasını isteyen herkes bir bir gözaltına alınıyor. DİSK Yürütme Kurulu görevlilerinden Kenan Budak, İsmet Cantekin ve Nusret Aydın, gözaltında bulunan DİSK yöneticilerinin serbest bırakılmalarını istedikleri için 3 Mayıs günü sıkıyönetim tarafından gözaltına alındılar. DİSK yöneticileri ve 1 Mayıs öncesinde tutuklanan bütün sendika yöneticileri hâlâ serbest bırakılmadılar. TİP Genel Başkanı hâlâ daha gözaltında bulunduruluyor. Bir yandan da tutuklamalar ve soruşturmalar devam ediyor.

Başbakan Bülent Ecevit «bazı üzücü olayların» olduğunu ve olabileceğini söylüyor ve sıkıyönetimin demokratik haklar karşısındaki tutumunun «övgüye değer» olduğunu belirtiyor!

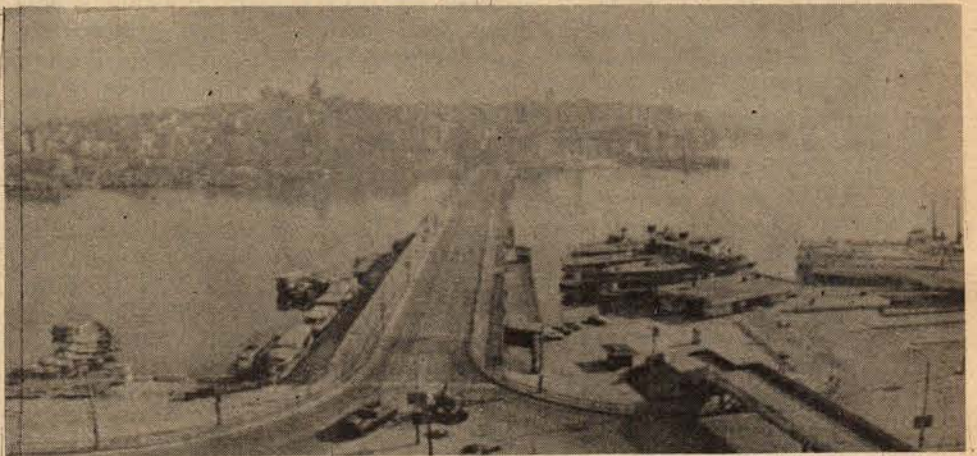
Siyasi nitelikli bildiriler bir yana, demokratik hakları savunan tutumlar almak bile, beraberinde bazı «rizikoları» da göze almakla mümkün olabiliyorsa bu, siyasal gericiliğin sosyal demokrasi eliyle ulaştığı boyutları göstermek bakımından yeterli bir kanıt sayılmalıdır.

Emekçi halk kitlelerinin, sosyal demokrasiinin bu yeni konumuna karşı takındığı tutum da CHP'nin geleceğini göstermesi bakımından yeterli bir kanıt sayılmalıdır!

DİSK'İN TSİP'E DAYANIŞMA MESAJI

1 Mayıs öncesinde ve 1 Mayıs günü demokrasi üzerinde estirilen baskı ve terör karşısında, yöneticilerinin büyük bir bölümünün göz altına alınan DİSK'in Yürütme Kurulu görevlilerinden TSİP Genel Başkanlığına aşağıdaki dayanışma mesajı gönderilmiştir:

«1 Mayıs 1979 bir ayırac ve dönemeç noktası olmuştur. Demokrasi güçlerine yönelen baskılar, varolan demokratik hakların kullanılmasının engellenmesi bunun kanıtıdır. Bir yandan faşizm özlere içinde her an yeni saldırıların düzenlenmesine yönelik yeni saldırılar yapılırken, bir yan-

1 Mayıs 1979, sosyalist parti liderlerinin, sendikacıların ve İstanbul'da bini aşkın insanın cezaevlerine, 4,5 milyon insanın da evlerine hapsedilmesi olarak somutlandı.

dan da demokrasi güçlerini bölme girişimleri en uç noktaya çıkmıştır.

Türkiye işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü olarak daha geniş ekonomik ve demokratik haklar mücadelesinde sonuna kadar kararlı olduğumuzu belirtirken örgütünüzeye yönelen baskılara karşı dayanışma dileklerinizi bildiririz.»

DİSK Yürütme Görevlileri A. Nusret Aydın

DİSK Yöneticileri ve TİP Genel Başkanı Tutuklandı

1 Mayıs 1979 törenlerinden önce gözaltına alınan DİSK yöneticileri sıkıyönetim mahkemesi tarafından tutuklanmıştır. Abdullah Baştürk ve Fehmi Işıklar'la birlikte öteki DİSK yöneticilerini tutuklayan sıkıyönetim mahkemesi ayrıca 1 Mayıs günü gözaltına alınan TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın da tutuklanmasını kararlaştırmıştır.

TSİP Başkanlık Kurulu tutuklamalarla ilgili olarak yaptığı açıklamada özetle şunları söylemiştir:

TSİP: «DİSK YÖNETİCİLERİNİN VE TİP'LİLERİN TUTUKLANMALARI DEMOKRATİK HUKUK ANLAYIŞIYLA BAĞDAŞMAZ»

«İşçi sınıfının en doğal hakkı 1 Mayıs'a sahip çıkmak isteyen DİSK yöneticilerinin ve 1 Mayıs'ta konan sokağa çıkma yasasını protesto eden TİP yöneticilerinin ve üyelerinin tutuklanmalarını demokratik hukuk anlayışıyla bağdaştırmak mümkün değildir.

Bugün dünya haber ajanslarında ve uluslararası demokratik kamuoyunda Türkiye'nin adı aynı günlerde sendika liderlerini tutuklayan Arjantin rejimiyle yanyana geçmektedir. Ve CHP hükümeti, 1 Mayıs'ı yasaklayan, bu nedenle sendika liderlerinin, sosyalist bir partinin yaşlı bayan genel başkanının tutuklanmasına yol açan bir sosyal demokrat iktidar olarak, bizzat dünya sosyal demokratlarının da şaşkın bakışları altında dünya tarihine ismini yazdırmanın utançını taşımaktadır.

1 Mayıs 1979 geçmiştir ama, 1 Mayıs'la ilgili demokratik mücadele görevi sona ermemiştir.

DİSK yöneticileri, TİP Genel Başkanı ve tüm 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılmalı, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki tüm baskılara son verilmelidir.»

DİSK YÖNETİCİLERİNİN TUTUKLANMASI ÜZERİNE AHMET KAÇMAZ'IN DEMECİ

«DİSK Yöneticilerinin Tutuklanmaları Demokratik Hukuk Anlayışıyla Bağdaştırılamaz»

«DİSK yöneticilerinin tutuklanması Demokratik Hukuk anlayışıyla bağdaştırılamaz, tutuklama nedeni olan bildirilerde «Suç Unsuru» olsa bile, bildiri yayınlamaktan ötürü kişilerin tutuklanmalarını izah etmek kolay değildir. Çünkü bildiriler kaybolacak değildir, sendika yöneticileri toplumca bilinen ve tanınan kişilerdir ve işlendiği iddia edilen «suçlar» tutuklanmayı gerektirecek nitelikte değildir.

DİSK kurulduğundan bu yana burjuvazinin boy hedefi olmuş, buna rağmen zamanla gücünü ve saygınlığını artırıp, pekiştirmiş bir örgüttür. DİSK'in demokrasi mücadelesinde ön safta yer tutması ve işçilerin cazibe merkezi haline gelmesi, parabalalarının bu örgüte saldırılarını daha da yoğunlaştırmıştır. Ekonomik krizden çıkmanın yolunu işçi sınıfını susturmakta gören sermaye güçleri, birinci operasyonda Türk-İş yönetimini iyice sağıcaştırarak MC yönetimlerine uygun hale getirmişlerdir. Onlar için sıra şimdi DİSK'in etkinliğini ortadan kaldırmadır. DİSK'in

BAKIRKÖY İLÇE BİNASI 1 MAYIS GÜNÜ TALAN EDİLDİ

1 Mayıs öncesi ve sonrasında, genel anti-demokratik uygulamalar yanında, siyasi hürriyetlere yönelik eylemler de yoğunlaştı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin çeşitli ilçe örgütlerinde yapılan kanunsuz aramalar, parti üyelerine karşı uygulanan baskıların bir tırmanış içinde olduğunu kanıtlamaya yetiyor.

— Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Ankara Merkez İlçe lokali 1 Mayıs öncesinde, polis ve sıkıyönetim görevlileri tarafından arandı. Zorla Parti lokaline giren «görevliler» içeride bulunan bir kısım yayınlara da el koydular.

— TSİP Kartal İlçe binasında, kanunsuz ve zor kullanarak arama yapan polis ve jandarma, içeride bulunan yasaklanmış parti yayınlarına el koydu. TSİP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi Ali Gedik'i gözaltına aldı.

— 30 Nisan günü İstanbul'da estirilmek istenen genel terör havası, çeşitli biçimlerde yaygınlaştırıldı. bu arada TSİP Kadıköy İlçe binası-

ın birliği ve bütünlüğü üzerine oynanan oyunlar bu nedenledir.

Ülkemizde faşizmin ve gericiğin tırmanışına karşı sürdürülen demokrasi mücadelesinin başlıca güvencesi işçi sınıfı, onun politik ve sendikal örgütleridir. Öteden beri «otoriter bir rejim» özelemleri içinde olan burjuvazinin DİSK'i etkisiz kılmak için saldırılarını yoğunlaştırması bu nedenledir. Bu şartlarda DİSK yöneticilerine büyük sorumluluk ve önemli görevler düşmektedir. Ancak açıktır ki, onların görevlerini yerine getirebilmeleri, işbaşında olmaları ile mümkündür. Böyle iken DİSK yöneticilerinin tutuklanması, DİSK'in başsız ve dolayısıyla yönlendiricisiz kalması tehlikesini getiren talihsiz bir durum yaratmıştır. DİSK yöneticilerinin tutukluluklarının kaldırılması, hem demokratik hukuk anlayışının, hem de işçi sınıfının sürdürdüğü mücadelenin vazgeçilmez bir gereğidir.»

Emperyalizm

Türkiye'yi

Yeni ve Tehlikeli

«Ödünlere»

Zorluyor

Bölgede emperyalizmi seçtiği av alanlarından biri olarak Türkiye, militarizmin yeni talepleriyle yüzyüze geliyor. Ekonomik ve siyasal planda Türkiye'yi istediği noktaya getirdiğini ve şartları olgunlaştırdığını uman ABD, Türkiye'ye gönderdiği Dışişleri Bakan Yardımcısı Christopher eliyle Ecevit Hükümetini yeni tavizlere zorlayacaktır. İran'daki üslerin Türkiye'de yeni bir işlevle inşa edilmesi açı-

TSİP Binalarında Kanunsuz Aramalar

na, polis ve jandarma işbirliğiyle bir baskın düzenlendi. Parti üyelerinin direnmesi karşısında, kanunsuz arama yapmak isteyen «görevliler» zor yolunu denediler ama parti üyeleri tarafından içeri sokulmadılar. Arama kararı alıp yeniden geleceklerini söyleyen polis ve jandarma birlikleri, böyle bir karar almadan, ama yanlarına takviye güçler alarak yeniden Parti binasını bastılar, içeride bulunan gazete, dergi, kitaplara el koydular. Bu arada ilçe üyelerinden Fahrettin Mıs gözaltına alındı.

— 1 Mayıs günü TSİP Bakırköy İlçe binası polis tarafından talan edildi. Sokağa çıkma yasasından azami ölçüde yararlanılan bir kısım emniyet görevlileri kapıyı kırarak girdikleri binada, tam bir gasp ve talan eylemine giriştiler. Binada bulunan dergi, gazete ve sair yayınları parçalayan polisler, hızlarını alamayıp binanın camılarını kırdılar, dolapları parçalayıp parti evraklarını yırttılar. Polisler ayrıca Parti'ye ait bir kısım demirbaşları da gasbettiler.

Ve Başbakan, bu kanunsuz uygulamaları «üzücü olaylar» olarak nitelendi!

sından ABD sosyal demokrasinin yeni konumunu istismar edebileceği ve böylece barış güçleri açısından ve halkların güvenliği aleyhine Türkiye'de bir adım daha atabileceği kanaatinde.

TSİP: «CHRISTOPHER'İN ZİYARETİ BARIŞ VE BAĞIMSIZLIK AÇISINDAN KAYGI VERİCİDİR»

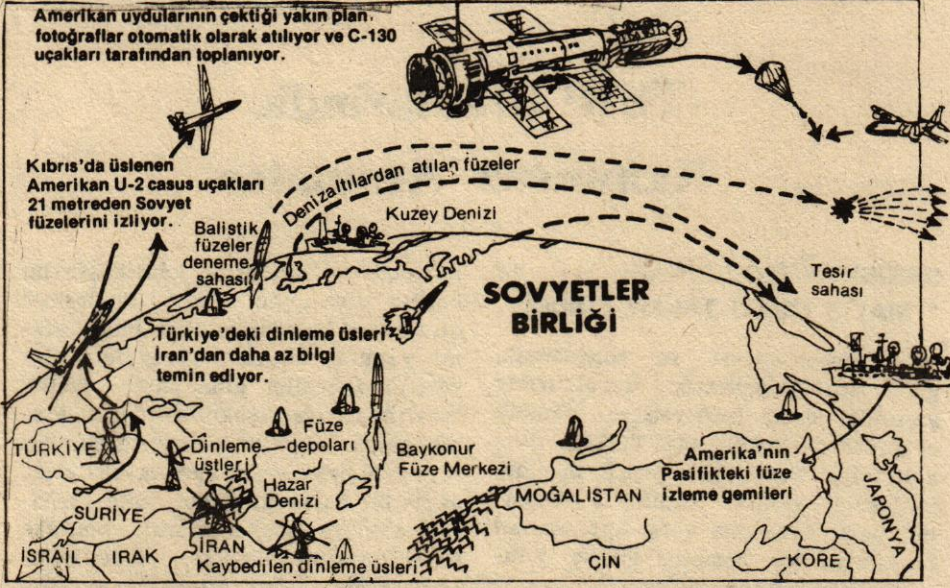
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu konuya ilişkin olarak özetle şunları söylemiştir:

«ABD Dışişleri Bakan yardımcısı Warren Christopher'in ülkemizi ziyareti, hem bölge ve dünya barışı açısından, hem de ülkemizin bağımsızlığı yönünden endişe vericidir.

Beyaz Saray yönetimi, İran'da kaybettiklerini Türkiye'de bulmak, bu nedenle Türkiye'yi emperyalizmin bir ileri karakolu olarak tahkim etmek niyetindedir.

Başkan Carter, yakında imzalanacak olan SALT-2 Antlaşmasının Amerikan Kongresi'nde geçmeyebileceği şantajını öne sürerek İran'da kapatılmış olan ABD üslerinin Türkiye'ye naklini güya barışın bir gereksinmesi olarak sunmaya çalışmıştır. Beyaz Saray, Türkiye'de yeni dinleme ve gözetleme üslerinin kurulmasını, SSCB'nin SALT-2'ye uymasının güvencesi olarak tanıtip ikiye bölünmüş bir politika izlemekte, ve başından beri SALT-2 konusunda ısrarlı uğraşlar sürdüren sosyalist ve barışsever ülkeleri töhmet altında bırakarak, kendi emperyalist emellerini Ortadoğu'da yaygınlaştırmaya, bu niyetlere de sözde barışçıl bir tül geçirmeye çalışmaktadır.

Ülkemizin bağımsızlık ve barış güçleri, hem bölge ve dünya barışını korumak, hem de Türkiye'nin bağımsızlığı yolunda davranmak için yeni Amerikan planına karşı koyacaklardır.»

SOSYAL DEMOKRASİ VE BAĞLANTISIZLIK

Selçuk Çalhan

Çağımızın ana özelliklerinden olan ulusal kurtuluş savaşları sosyalizm lehine gelişen dünyamızın önemli kilometre taşlarını oluşturmaktadır.

Çağımızda, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmuş, bağımsızlığını elde etmiş olan ülke halkları geniş bir anti-emperyalist, barışsever blok oluşturmuşlardır. Bağımsızlığını kazanmış ülkeler kendi aralarında ve sosyalist sistemle güçlü bağlar kurmuşlardır ve bu bağlar giderek güçlenmektedir.

Ülkemiz ise, ulusal kurtuluş mücadelesini başarıyla bitirdikten kısa bir süre sonra tekrar emperyalizmin boyunduruğu altına girmiştir. Aradan geçen uzun yıllar boyunca Türkiye, emperyalizmin en yakın ekonomik, siyasi ve askerî yardımcısı olmuştur. Türkiye'nin emperyalizme göbeğinden bu denli bağlanması, başta sosyalist ülkeler olmak üzere emperyalizmden bağlarını kurtarmış ülkelerle olan ilişkileri hiç denecek kadar azaltmıştır. Ancak, Türkiye'de yaşanan gerçeklerin ve yeni olguların dayatmasıyla, son yıllarda bağlantısız ülkelerle ilişkiler arama yoluna girmiştir. Şimdiki sosyal demokrat hükümetin bu soruna daha da büyük bir önem verdiği görülüyor.

Ne var ki, sosyal demokrasi güttüğü sağ politikasıyla, işbaşına geldikten çok kısa bir süre sonra tekeller kapitalizmin hemen her dediğini uygulamış, bunun yanında emperyalizmle olan ilişkileri sürdürmüş, böylece geniş emekçi kitlelerin karşısına geçmiştir. Sosyal demokrasinin emperyalist kredi kuruluşlarından yardım almak için kıvrınması ve IMF'nin yeşil ışığını gözler olması, onun iç politikada da giderek gericileşen bir politika sürdürmesini getirmiştir. Ve sosyal demokrasi bunu yaparken, aynı zamanda, birkaç milyon dolar yardım uğruna ülkede yeni füze rampalarının kurulması, casusluk üslerinin açılması için emperyalistlerle pazarlığa oturmuştur.

Kısacası sosyal demokrasi, emperyalizmle ilişkilerini geliştirmeye uğraşırken bir yandan da bağlantısız ülkelerle ilişkiler kurarak bu ülkelere de şirin gözükme istemektedir. Özellikle, Ortadoğu ülkeleriyle düzenli petrol ve kredi sağlamaya yönelik ekonomik ve siyasi ilişkileri geliştirmenin yollarını aramaktadır.

Bu birbirine zıt iki politikanın bağdaşması olanaksızdır. Nitekim bu yüzden son zamanlarda sosyal demokrat hükümet üzerine IMF ve NATO kaynaklı baskıların yoğunlaştığı görülmektedir. Başını ABD ve F.Almanya'nın çektiği bu baskıların amacı Türkiye'nin bağlantısız ülkelere açılmasını yokuşa sürmek, böylece sosyal demokrat hükümetin «Batı dünyası» içinde manevra alanını daraltarak yeni ABD dinleme tesisleri ve orta - kısa menzilli füze rampalarının Türkiye topraklarına yerleştirilmesi konusunda pazarlık gücünü azaltmaktır.

Sosyal demokrat hükümet, esas tercih olarak «darboğaz»lardan çıkış yolunu IMF «yeşil ışığı» doğrultusunda ve NATO «yardım»ı çerçevesinde aradığı sürece, yani emperyalizmden bağımsızlaşma sorununu bir pazarlık aracı olarak ele aldığı sürece bu tür baskılar karşısında dayanması imkânsızdır.

Eli mahkûm olanın pazarlığa oturması, saçmalıktan başka bir şey değildir. Bağlantısızlara açılma siyasetinden sonuç alınabilmesi için önce bağımsızlık sorununu gerçek içeriği ve boyutlarıyla ele almak, bunun için de emperyalizmin baskılarını göğüsleyebilmenin tüm gereklerini yerine getirmek gerekir.

F. Almanya Türkiye'ye Nükleer Füzeler Yerleştirilmesini İstiyor

«Türkiye'ye yardım»ın şampiyonluğunu üstlenen F. Almanya'nın bu görevi neden üstlendiği giderek açığa çıkıyor. SALT 2 Anlaşmasının çerçevesi içinde Orta Avrupa'nın uzun menzilli nükleer füzelerden arındırılması eğilimlerinin güçlenmesi, Avrupa'da silâhlanmanın ötedenberi en hararetle savunucularından olan F. Alman hükümetini endişelendiriyor. Türkiye'nin ekonomik sıkıntılarını istismara dayanan bir tutumla F. Alman hükümeti, ABD'nin orta menzilli füzelerinin Avrupaya taşınmasını ve NATO ülkelerine yerleştirilmesini istiyor.

Tabii bu savunmanın klasik gerekçesini «serin savaş»ın bilinen demagojileri oluşturmaktadır. «Artan Sovyet tehdidi!» F. Almanya, kendisinin «boy hedefi» haline geleceği safatasına sarılıyor ve buna karşılık ileri sürdüğü önlemler bakımından da gerçek niyetini ele veriyor.

Silâhsızlanma eğilimlerinin karşısına Avrupa'nın silâhlandırılması gerekçesiyle çıkmak, halkların çıkarlarıyla kumar oynamaktan başka bir anlama gelmez. Alman emperyalizmi böyle bir kumarı oynamaktan çekinmiyor ama, sahneye sürmek istediği figüranlar NATO'nun, ekonomik yönden, «patronlara» muhtaç ülkeleri oluyor.

Türkiye, «yardım» karşılığı emperyalizmin ileri sürdüğü şartlara sürekli boyun eğerek geri çekiliyor. Bu geri çekilmenin şimdi olduğu nokta, halkımızın hayatı çıkarlarını tehdit edecek ödüllere dönüşebilir.

Türkiye'yi yeni nükleer üslerle doldurmak, ne Türkiye halkının çıkarıdır, ne de dünya halklarının. Barış güçleri buna göz yummayacaktır.

Öte yandan, Federal Almanya'nın Türkiye'ye «yardım» konusuna duyduğu yakın ilgi ile bu gibi siyasi ve askerî talepleri arasındaki bağlantı, genel olarak emperyalizmin Ortadoğu'daki son gelişmeler karşısında Türkiye'yi dört dörtlük bir «Hür Dünya kalesi» ve «sosyalist ülkeleri tarassut cenneti»ne çevirme gayretleri açısından değerlendirilmelidir. Yılan hikâyesine dönen «IMF yeşil ışığı»nın bir türlü yanmaması ile bu gayretler arasında da elbette bir ilişki vardır. Sosyal demokrat iktidar, türlü mülâhazalarla, kendisinden istenen her şeyi hemen vermekte ne denli «tereddüt» gösterirse gösterecek, dış krediye acil ihtiyacı onu gittikçe köşeye sıkıştırılmaktadır.

Sosyal demokrat iktidarın içeride izlediği, tekeller yararına emekçi kitlelere kemer sıkıtma ve demokrasiyi kısıtlama siyaseti, onu, dışardan gelen bu tür baskılara direnme gücünden de yoksun bırakmaktadır. Genel tercih olarak emperyalizmin «yardım»ına bel bağlamanın kaçınılmaz sonucu olarak sosyal demokrasi, şimdi adım adım, emperyalist güçlerin genel stratejilerinde onu götürmek istedikleri yere yaklaşmaktadır.

Portekiz Devrimi Beşinci Yılında

Portekiz'de Caetano faşizmi 5 yıl önce 25 Nisan günü devrildi. Portekiz halkı elli yıl Salazar diktatörlüğü al-

tında ezilmiş, resmi programında «Tanrı, Aile, Vatan» sözleri yeralan açık faşizmin çizmelerinden başka bir şey görmemişti. Devrimin hazırlanması ve gelişmesi uzun yıllara dayanıyordu. Portekiz Silâhlı Kuvvetler hareketine (M.F.A.) bağlı birlikler «Özgürlük» adına Lizbon'a girdiğinde, tüm halk coşkuyla karşıladı onları. Devrim çalkantısı ülkede 18 ay sürdü. Özgürlük kavramında çeşitli görüşler çatışmaya başladı ve ordunun sol kanadı giderek zayıfladı. 1975 sonunda M.F.A.'dan hemen hiç bir şey kalmamış, hareket parçalanmış, demokrasi sadece afişlerin konusu durumuna indirgenmişti. Mario Soares yönetimindeki hükümet, sırf sosyalistlerden oluşan tek renkli bir hükümetti. Ülke sorunları üst üste yığılıyordu. Dış borçlar artıyor, ticaret dengesi açık veriyor, fiyatlar yükseliyor, enflasyon hızla büyüyordu.

Bu arada toprak reformuna girildiği görüldü. Bir süre sonra klasik sağ parti durumundaki Demokratik Merkezçilerle sıkı ilişkilere giren Mario Soares'in bu ittifakı kısa sürdü ve sonunda istifa etti. Yerine gelen Mota Pinto'nun hükümeti ise, çok daha fazla sağa kaymış durumda. Yeni hükümetin ülke çapındaki bilançosu, hayli vahim. Ekonomi, tarım, sanayi batağa saplanıyor.

Devrimin beşinci yıldönümünün kutlandığı bugünlerde Portekiz'de hayli tehlikeli bir oyun gündemde. Sağ, ülke yönetimindeki kilit noktaları kullanmak için her yola başvuruyor. Halkın desteğinden yoksun ve Parlamentoda azınlık durumunda olduğu için, silâhlı kuvvetlere sızarak anayasa dışı bir darbe girişimini tezgâhlamaya çalışıyor. Portekiz Sosyal - Demokrat Partisi üyelerinden bir bölümü ise Meclisin feshini, Devlet Başkanının istifasını, Devrim komitelerinin yeniden işletilmesini istiyorlar. Aşırı sağ, yeniden Salazar tipi devlete dönüşmesini talep ediyor.

Orduda üst kademelerin sağa kaydığı kesin. Ancak teğmen, yüzbaşı vb. kademesindeki genç subaylarda 25 Nisan ruhu henüz tümüyle yitirilmiş değil. Nitekim, 25 Nisan 1979 günü 1000'den fazla genç subay, Özgürlük yıldönümünü kutlamak üzere Lizbon'da bir araya geldiler. Yayınladıkları mesajda şöyle diyorlardı: Nisan + Anayasa = Özgürlük; Nisan + Anayasa = Demokrasi.

1974'den bu yana demokrasiyi boğazlama girişimlerini kırmayı başaran, politik, ekonomik ve sosyal gerçeğin yansımaları durumundaki bu «Nisan ruhu» olsa gerek...

«Ordudaki Sol»u yenmenin sevincine kapılan sahte demokratlar, halk hareketinin gücü, etkinliği ve yaygınlığını iyi değerlendirememişler, solcu askerleri kışkalarına yollayınca her şeyin düzeleceğini sanmışlardı.

Oysa ülkede işçiler, emekçi köylüler, sendikalar, komünist militanlar, özetle özgürlüğe sosyal ve ekonomik boyutlarını kazandıran engin insan kitleleri vardı. Nisan Devrimi sadece silâhların eseri değildi. Toprak reformunu halk gerçekleştirdi. Bir milyon iki yüz bin hektardan fazla toprak, onu işleyenlere verildi. Sanayiin kilit sektörleri, bankalar, sigortalar millileştirildi; işletmelerde, işçiler, yönetimi denetlemeye başladılar. Halk hareketi, bu yapısal dönüşümleri adım adım savundu ve savunuyor.

Sosyalist Parti yönetiminin, devrim kazanımlarını geriletme girişimlerine ve bu alanda sağladığı bazı «başarılar» rağmen Portekiz halkı, özgür, demokrat ve sosyal adaletli bir toplum istiyor.

Komünistlerin acil talepleri ise şunlar: Gerici Mota Pinto hükümetinin çekilmesi ve Meclisteki Komünist - Sosyalist çoğunluğa uygun şekilde yeni bir hükümetin oluşması, ya da erken seçimlere gidilmesi.

kısa..kısa..kısa

ŞİLİ — 1 MAYIS GÖSTERİLERİ YASAKLANDI

Şili askeri cuntası, çeşitli sendikal örgütlerin 1 Mayıs için kararlaştırdıkları gösteriyi yasakladı. 1 Mayıs gösterileri için izin isteyen örgütler şunlardı: Emekçiler Birleşik Cephesi, Ulusal Sendikalar Koordinasyon Merkezi, Şili Özel Sektör Çalışanları Konfederasyonu.

Cunta generalleri bu gösterilerin «kabul edilmesi mümkün olmayan siyasi bir eylem» olduğunu söylediler.

SSCB — LENİN ÖDÜLÜ L. BREJNEV'E VERİLDİ

SBKP Merkez Komitesi ve SSCB Bakanlar Kurulu, Lenin ödülünün, Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Leonid Brejnev'e verilmesini kararlaştırdı. Brejnev bu ödüle, «Küçük Dünya», «Yeniden Doğuş», «Aydınlığa Açılan Dünya» adlı eserlerinden ve barış için verdiği ısrarlı mücadeleden ötürü layık görüldü.

SSCB — LATİN AMERİKA

SSCB, Latin Amerika Ekonomik Komisyonunun (CETAL) 18. toplantısı nedeniyle, Latin Amerika ülkeleriyle dayanışma içinde bulunduğunu bildirdi.

La Paz'daki Sovyet elçisi Boris Kazantsev, uluslararası ilişkilerin detanta ve barış ortamına ulaşması için uluslararası karşılıklı yardım ve işbirliğinin, izlenmesi gereken ilkeler olduğunu özellikle belirtti. Kazantsev, SSCB'nin Latin Amerika ülkelerine, yeni petrol, gaz ve çeşitli maden yatakları araştırmalarında yardım edeceğini de söyledi.

NİKARAGUA — TERÖR

AFP'nin belirttiğine göre Nikaragua'da terör, özellikle gençler üzerinde gittikçe yoğunlaşıyor.

Sandinist Kurtuluş cephesi önde gelen yöneticilerinden biri ve pek çok arkadaşı, diktatör Somoza muhafızlarına öldürüldü. Yine aynı ajansın bildirdiğine göre, ülkenin ikinci büyük kenti olan Leon'da ordu, kent sakinlerini zorla evlerinden çıkarttı ve yarım saat boyunca «Yaşasın Somoza!» diye bağırtdı.

FAS — 3000 KİŞİ TUTUKLANDI

Fas kralının tüm sendikalarla diyalog kurmaya başladığını haber verdiği sıralarda Faslı militanlara şiddetli baskılar yapıyordu. 10 - 11 Nisan grevleri sırasında 3000 kişi yakalandı ve ağır işkencelere uğratıldı; bazı gazeteler toplatıldı; 500 öğretmen görevinden alındı; yüzlerce kişi mahkemeye verildi.

Fas'taki mücadele komiteleri ise, grev ve sendikal özgürlük haklarına yapılan saldırıları şiddetle protesto ettiler.

Bağlantısızlar Zirvesi Hazırlıkları

İlk kez 1961 yılında oluşturulan Bağlantısız Ülkeler Hareketinin Altıncı Zirve Konferansı, Eylül ayında Küba'nın başkenti Havana'da toplanacak. Küba hükümeti görevlileri, bağlantısızlar hareketini oluşturan 98 ülkenin Hükümet yada Devlet Başkanlarına resmi çağrıyı iletmek üzere 5 kit'aya yayılmış durumdadır.

Cezayir, Yugoslavya, Vietnam, Arjantin, Mozambik, Endonezya, Fas, Hindistan, Mısır v.b. siyasi ve toplumsal yönelimleri hayli farklı birçok ülke var hareketin içinde.

Bağlantısızlar hareketi, uluslararası planda karmaşıklıktan, bazı sorunlarda karşıt görüşlere düşmekten kurtulamıyor. Hareketin heterojen yapısı ve dünya üzerindeki ağırlığı, Havana zirvesinde sağlanacak sonuçlarla bir kez daha ölçülecek ve bağlantısızların, Orta-Doğu, Güney-Doğu Asya ve Afrika sorunlarına bakış açısı saptanacak.

Bağlantısızlar hareketi içinde, ilerici ülkelerle, hâlâ emperyalist egemenlik alanında kalan gerici hükümetler arasındaki çatlağın gittikçe derinleşmesi, ortak tavır bulma yollarını hayli güçleştiriyor.

Küba'da yayınlanan haftalık dergi «Bohemia», «Bölücü bahaneler» başlıklı yazısında, bazılarının bağlantısızlık anlayışını politik ve ideolojik plana kaydırma iddiasında olduğunu söylüyor ve bunun bir kavram çarpırtması olduğunu ekliyor. Yine aynı yazıda, bağlantısızlığın esasının, hiçbir askeri bloka bağlı olmak, anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve yeni-sömürgecilğe karşı olmak, ırkçılığı reddetmek, emperyalist egemenlik ve sömürüye karşı olmak olduğu belirtiliyor.

Yeni bağımsız devletlerin bağlantısızlar hareketine katılışı, bu hareketi hem güçlendirdi, hem de gelişimine katkıda bulundu. Havana zirvesi, bir yandan halkların ulusal kurtuluş hareketindeki gelişmeleri yansıtırken, diğer yandan emperyalizmin karşı saldırılarını, çeşitli baskılarını ve askeri ve ekonomik alanda üye devletlerin çoğuna nasıl sızdığını ortaya koyacak.

Hareket içinde bazı muhalefet unsurları olmasına rağmen gerçek şu ki, ilgili ülkelerin çoğu, birlik unsurları, demokrasi, sosyal ilerleme, siyasi ve ekonomik bağımsızlık, barış ve işbirliği, uluslararası yeni bir ekonomik düzen talepleri üzerinde duruyorlar.

Dolayısıyla, farklılıklara saygı göstererek, hareketin birliğini korumanın, ona yeni bir atılım sağlamanın yollarını aramak gerek. Nitekim altıncı zirve için yapılan hazırlıklar, «bağlantısız ülkeler birliğinde bir ileri adım daha» hedefi üzerinde yoğunlaşıyor.

İran'da Oturamayan Devrim

İRAN DEVRİM KONSEYİ ÜYESİ MUTAHARI ÖLDÜRÜLDÜ. TELEGANİ, «KOMÜNİSTLERİN VARLIĞI ZORUNLUDUR» DEDİ.

İran devriminden sonra, İran'da gelişen olaylar tam bir kargaşalık ortamı doğurmuştur. Humeyni yönetimi ülkenin tamamını kontrol edeme-

Ayetullah Mutaheeri

mekte, bir çok siyasi grup kendi görüşleri doğrultusunda hareket ederlerken, ulusal bağımsızlık isteyenler ise silahlı mücadele içine girmişlerdir.

Öte yandan, toparlanan faşist güçler eylemler koymaya başlamışlardır. Devrimden sonraki ilk Genel Kurmay Başkanı Grani'nin, bir suikaste kurban gitmesinden sonra, son olarak da İran Devrim Konseyi üyelerinden Ayetullah Mutaheeri yaygın ateşi sonucunda öldürülmüştür. Öldürme olayını «Furkan» adını taşıyan aşırı sağ bir örgüt üstlenmiştir.

İran Devriminin bir türlü oturamaması, kargaşanın sürüp gitmesi eski SAVAK artıklarının ve emperyalist haber alma örgütlerinin devrimi geriletme çabalarına kolaylıklar sağlamaktadır.

İran'daki bu kargaşa iktidarda bulunan ve merkezci bir eğilim taşıyan Humeyni yönetiminin kendi dışındaki ilerici güçleri hükümet dışı bırakma çabalarından kaynaklanmaktadır. Ayetullahlar arasındaki çeşitli görüş ayrılıkları da devrim yönetiminin sistemli bir şekilde hareket etmesini engellemektedir.

Demokrat bir eğilim taşıyan Telegani ve taraftarları, Humeyni'nin yönetimi eleştirmektedirler. Kum kentinde bir konuşma yapan Telegani, «komünistlerin varolmaları gerektiğini ve azınlıkların kendi kaderleri hakkında kendilerinin karar vermelerinin sağlanması gerektiğini» söylemiştir. Telegani'yi destekleyen «Halk Mücahitleri» örgütü de yayınladığı bildiride Telegani ve Humeyni arasında devam eden görüşmelerin sonuçlandığını, yakında bölge ve belediye komitelerinin oluşacağını ve bu komitelerin genel yönetim başkanlığını Telegani'nin üstleneceğini bildirmişlerdir.

İran devriminin başarısı ve geleceği İran'da varolan tüm ilerici güçlerin birliğinde hareket etmelerine bağlıdır. Son olarak yapılan Humeyni - Telegani görüşmesi bu doğrultuda atılmış olumlu bir adımdır. Bu adımın daha ileri götürülmesi için tüm güçlerin ülke yönetiminde varolmaları zorunludur.

Soğuk Savaş Cadısı İngiltere Başbakanı Oldu

İngiltere'de yapılan genel seçimleri küçümsemeyecek bir farkla kazanan Muhafazakâr (Tutucu) Parti iktidara geldi. Ve bu partinin azınlık anti-komünist, anti-Sovyet görüşleriyle ve bu yoldaki şarlatanlıklarıyla şöhret yapan başkanı Margaret Thatcher başbakanlığa getirildi.

Dünyamızın tüm sosyalist ve barışsever güçleri Thatcher'i ve onun gerici düşüncelerini pek iyi tanır.

Bu kişi, öteden beri ısrarlı bir soğuk savaş çığırtkanlığı yaptığı için dünyaya barışsever güçleri tarafından kendisine «Soğuk Savaş Cadısı» takabı takılmıştır. Partisi'nin «Maggie» diye sempatik ve popüler bir tarzda tanıtmaya çalıştığı Thatcher'in ne yaman bir işçi sınıfı düşmanı olduğu seçim kampanyasından da bir kez daha görülmüştür.

Thatcher, son zamanlardaki seçim kampanyasında, işçi sendikalarına, işçi haklarına ve grev hakkına karşı düşmanca sözler sarfedip, kriz içindeki İngiliz burjuvazisinin yeni emellerini dile getirerek, dünya ilerici kamuoyunda daha büyük antipati toplamıştır.

Ne var ki, adından başka işçi sınıfıyla ve onun çıkarlarıyla hiçbir ilişkisi bulunmayan İngiliz İşçi Partisi hükümetinin İngiltere'deki ekonomik bunalımda izlediği halk aleyhtarı politika, ve İngiliz kapitalizminin emekçilere yüklediği yükler, henüz sınıf bilincine erişmemiş seçmenlerin azımsanmayacak oylarını yeniden Tutucu Parti'ye kaydırmaları ile, İngiltere'de daha geri, daha sağ bir yönetim işbaşına gelmiştir.

Türkiye'deki burjuva basını ise, ya Thatcher'in kadın olmasından, böylece İngiltere'de hem devlet, hem de hükümet başkanlıklarının her ikisinin de kadınların eline geçmesinden dem vurarak, meseleyi bir magazin konusuna indirmektedir. Daha akıllı olanları ise, İngiltere'de sol'un iktidarı kaybettiğini, sağın kazandığını yazarak, böylelikle sol (!) iktidarın başarısızlığını göstererek kavram kargaşası yaratmaktadırlar. Oysa İngiliz İşçi Partisi Avrupa'daki sosyal demokratlar arasındaki en sağ partilerden birisidir. Ve onun iktidarını sol diye nitelemek, dolayısıyla bunu sola karşı bir propaganda vesilesi yapmak, riyakârlıktır; demagogidir.

Çünkü, İşçi Partisi ile Tutucu Parti arasındaki mücadele on yıllardır burjuvazinin tahtaravallisinden öteye geçememiştir.

Şimdi başbakan olan Margaret Thatcher'in görüşleri ve politikaları hakkında KİTLE Gazetesi geçmişte yeterli açıklamalar yapmıştı. Bu kişi, İngiliz emperyalizminin en militarist çevrelerinin, uluslararası emperyalizm içinde silâhlı yarışından yana olanların ve NATO şeflerinin, tüm yumuşama düşmanlarının tam desteğine sahiptir. İngiliz seçimlerinin İngiltere halkına getireceği zararların yanısıra, Beyaz Saray'ın Per. on militaristleri şimdi barışa ve antant'a karşı kendilerine yakın bir İngiliz hükümeti bulmuşlardır. Bu nedenle, Tutucu Parti'nin iktidara gelmesi, barış ve yumuşama sürecinin, silâhsızlanma çabalarının aleyhine olmuştur.

Ne var ki, Britanya İmparatorluğu eski gücünden çok ama çok uzaktadır. Bu nedenle, soğuk savaş cadısının barış ve sosyalizm düşmanı gayretleri, tek başına bir anlam ifade edemeyecektir. Ama, Thatcher Pentagon militaristlerinin değirmenine su taşıyarak son zamanlarda azgınlaşan soğuk savaş emellerine hizmet edecektir. Kaygı verici olan budur. Ülkemizdeki Amerikancıların ve onlardan biri olan Aydınlik gazetesinin sevinçli de bundan ileri gelmektedir.

İçte ise yeni hükümet, işçi haklarına daha ağır kısıtlamalar getirmeye çalışacaktır. Bu ise, kaçınılmaz olarak sınıf mücadelesini şiddetlendirecek, ve İngiltere işçi sınıfı taşıdığı gözbağlarından kurtulmaya, kendisini saran sosyal demokrat zincirleri kırmaya yönelecektir. İngiltere'de işçi sınıfının mücadelesi şimdi yeni ve zorlu bir evreye girmiştir.

1 MAYIS 1979'UN V

1 Mayıs 1979 işçi sınıfı tarihimize olduğu kadar genel demokrasi mücadelesine ve kitlelerin sosyal uyanışına yeni bir sayfa ekledi.

1979'da 1 Mayıs uğruna verilen demokratik mücadele ve bu mücadele karşısına dikilen engeller, esas olarak Türkiye'de işçi sınıfının ve emekçi halk hareketinin gücünü kanıtlıyordu. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu dönemi ve 1'inci Dünya Savaşı sonrasındaki emperyalist işgal altındaki İstanbul yılları dahil olmak üzere, Türkiye tarihinde ilk kez 1 Mayıs'da sokağa çıkma yasağı konuluyordu.

Bilindiği gibi, 1 Mayıs'ı «Bahar Bayramı» diye kitlelere tanıtip, o gün emekçileri kirlere sevk etme dönemi, geçtiğimiz yıllardaki büyük 1 Mayıs kutlamaları ile sona ermiş ve 1 Mayıs üzerindeki yasak zinciri kırılmıştı.

Bu olgu, işçilerin ve diğer emekçi halk güçlerinin 1970'ler Türkiye'sinde kazandığı çok önemli mevzinin somutlanması olduğu kadar, son üç yıl içinde 1 Mayıs İşçi Bayramı, daha geniş işçi yığınlarına ve emekçi halk kesimlerine mal olmuştu. Yarım yüzyıl süreyle kendi sınıf bayramları, birlik, mücadele ve dayanışma günleri, kendilerine yasak edilmiş olan işçiler ve işçi sınıfının yanında olan diğer çalışanlar 1 Mayıs'lara coşkunca sahip çıkmışlardı.

O kadar ki, 1 Mayıs 1976'da Taksim'de toplanan yüzbinlerin simgeleştirdiği gücü hazmedemeyen gerici güçler ertesi yıl 1 Mayıs'a ve halk güçlerine karşı kanlı bir saldırı düzenleyerek, kitleleri yıldırma istemişler, ama daha sonraki yılda, daha geniş kalabalıklar 1 Mayıs'a sahip çıkarak, fabrikalardan ve ülkenin dört bir yanından Taksim 1 Mayıs alanına akın kın gelmişlerdi.

Böylece, kan ve zulmün 1 Mayıs'ı ve 1 Mayıs'da sembolleşen sınıf değerlerini yıkmaya, ya da geriletmeye yetmediği geçen yıl bir kez daha anlaşılmıştı.

SOSYAL DEMOKRASİNİN YÜZ KARASI

Ama 1 Mayıs'dan ve onun temsil ettiği değerlerden, onun ifade ettiği anlamdan hoşlanmayanlar, bu yıl 1 Mayıs'ı sosyal demokrasi eliyle yasaklamak istediler. 1 Mayıs 1977'nin dosyasını açmaya cesaret edemeyen, iki yıl önce 1 Mayıs'da 1 Mayıs alanında ölen yurttaşlarımızın kanlarının hesabını sormayı, suçluların yakasına yapışmayı, cinayet mihraklarının üzerine gitmeyi göze alamayan CHP, 1 Mayıs'ın ve onun şahsında somutlanan güçlerin üzerine gitmeyi marifet bildi. Bu nedenle de, 1 Mayıs'ın karşısına sıkıyönetimi çıkardı.

1 Mayıs 1979, sosyal demokrasinin işçi sınıfına ve emekçilere karşı nasıl da düşmanca bir tutum içine girebileceğini gösterdi. İktidara geldiği günden beri, faşizmin ve gericiliğin karşısında sürekli gerileyen, ve halka sırtını dönüp, kapalı kapılar ardında egemen çıkarlarla pazarlıklara girerek ayakta durmaya çalışan, üzerinde oturduğu güçler dengesini her geçen gün biraz daha sağa kaydıran sosyal demokrasi, 1 Mayıs 1979'da işçi sınıfının ileri sınıf güçleriyle karşı karşıya gelirken önemli bir darbe yiyordu.

Sosyal demokrasinin bir buçuk yıla yaklaşan iktidarında izlediği teslimiyet politikası 1 Mayıs 1979'da en açık bir biçimde kendisini gösteriyordu.

1 Mayıs öncesinde ve sonrasında bütün dünya ajansları Türkiye'den pekçok sendika liderinin ve iki sosyalist siyasi parti başkanının gözaltına alındığını önemli haberler arasında geçtiler. Dünyanın, ABD'den sonraki ikinci emperyalist gücü Federal Almanya'nın sosyal demokrat başbakanı dahi 1 Mayıs'da düzenlenen bir törene gidip konuşma yaparken, Türkiye'nin sosyal demokrat başbakanı kendisini evine hapsediyor, günlerce hiçbir konuda hiçbir demec veremeye cesaret edemiyordu.

1 Mayıs nedeniyle işçi liderlerinin tutuklanması, dünya kamuoyunda dikkatle ve tepkiyle izlendi. Çünkü Türkiye, bu yıl 1 Mayıs'a yasak konulan ender ülkelerden birisi olarak Pinochet Şili'sinin ve benzeri birkaç rejimin adıyla birlikte anıldı. Ve gene Türkiye, 1 Mayıs nedeniyle

sendikacıların tutuklandığı tek ülke olarak haber ajanslarında ve dünya basınında yer aldı. Aynı günlerde —1 Mayıs nedeniyle değil, başka siyasal nedenlerle— Arjantin'de 3 sendikacının tutuklanması, sosyal demokrat Türkiye siyasal iktidarı ile Arjantin'deki Videla diktatörlüğünün isimlerini dünya kamuoyu gözünde yanyana getirmesi hem Türkiye açısından, hem de CHP sosyal demokrasisi açısından ibret verici bir olay oldu.

Üçüncü Ecevit Hükümetinin 1 Mayıs'ı yasaklaması dünya kamuoyunda kendisinin zannettiğinden de fazla tepkileri çekti. Dünya Sendikalar Federasyonu Genel Sekreteri başta olmak üzere, DSF'ye bağlı pekçok sendika, önce 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasının yasaklanması «1 Mayıs'ın yasaklanması» olarak niteleyip, protesto ettiler, daha sonra DİSK yöneticilerinin gözaltına alınmalarına karşı uluslararası işçi hareketinin tepkilerini dile getirdiler.

Sadece DSF ve ona bağlı pekçok devrimci sendika değil, aynı zamanda Avrupa sosyal demokrat partileri de 1 Mayıs üzerine konan yasağı ve bu nedenle sendika liderlerinin gözaltına alınmasını kınadılar.

Gözaltındaki DİSK yöneticileri hakkında tutuklama kararı verilmesiyle, bu uluslararası tepkiler daha da artacak, dünya işçi örgütleri ve demokratik güçleri, Ecevit iktidarına karşı tepkilerini ve Türkiye'deki 1 Mayıs tutukluları ile dayanışmalarını dile getireceklerdir.

Böylece, 1 Mayıs 1979'daki yasağın ve uygulamaların baş sorumlusu olan CHP üstyönetimi, 1 Mayıs'ı yasaklayan, sendikacıları tutuklayan bir sosyal demokrat parti olarak, bizzat diğer ülkelerin sosyal demokratlarının da hayret bakışları altında dünya tarihine geçecektir.

Gene aynı CHP, Osmanlı Padişahının ve İstanbul'daki işgal ordularının bile yasaklamadığı 1 Mayıs'a yasak getiren ilk iktidar partisi olmanın yükünü hâlâ omuzunda taşıırken, son yıllarda okuduğu bunca demokrasi türküsünden sonra, 1979 Türkiye'sinde aynı yasağı nasıl da geri getirmiş bulunduğunun hesabını demokrasi tarihi önünde veremeyecektir.

1 Mayıs Bayramı uğruna işçi sınıfının ve ilerici güçlerin vermiş oldukları mücadele, 1979 yılında, eskisinden daha da ileri gitmiştir. Sosyal demokrat iktidarın «çareyi» sokağa çıkma yasağında bulması gerçekte onun içine düştüğü aczin ifadesidir. CHP yönetimi hangi bahaneyi kendisine gerekçe edinirse edinsin, sınıf bilinçli işçiler başta olmak üzere Türkiye ve dünya ilerici, demokratik kamuoyu önünde yeni bir yara almıştır.

SİYASAL İKTİDARIN 1 MAYIS YASAĞININ BAHANELERİ

1 Mayıs'a yasak konmasının gerekçeleri, siyasal iktidarın dilinde iki noktada somutlanıyordu:

● Sıkıyönetim bütün açık hava toplantılarını yasakladığı için, 1 Mayıs'a ve DİSK'e ayrıcalıklı davranamaz: Bunu söyleyen CHP yöneticileri demokrasiden ne denli az nasiplendiklerini, başları sıkışınca demokrasiden nasıl da büyük ödünler vereceklerini 1 Mayıs'da en açık bir biçimde kanıtlamışlardır. Yurttaşlara ve kuruluşlara anti-demokratizm'de ve yasaklarda eşitlik sağlayan bu tutumun bizzat CHP'nin eski vaadleriyle, hatıta son yıllardaki 1 Mayıs'larda takındığı olumlu tutumlarla ne denli taban tabana zıt olduğu açıktır. «Ben herkese açık hava toplantısını yasakladım, bu nedenle sana da yasaklıyorum» diyen bir mugalâta ile işin içinden sıyrılacağını sanan sosyal demokrasi, bu gerekçesiyle hiç kimsiyi ikna edemediği gibi, sıkıyönetimi 1 Mayıs'ın karşısına bir bahane olarak sürüp, kendisini bu demokrasi suçundan tenzih edemez. Nitekim edememiştir de. Sosyal demokrasi 1 Mayıs'da mücadele eden güçler arasında taraf olmuştur. Ve onun seçtiği taraf, işçi sınıfının karşısında burjuvazidir.

● Siyasal iktidarın ikinci gerekçesi, «Türkiye tarihinin en derin bunalımı...» diye başlayan

bayat sözlerde ifadesini bulmaktadır. CHP yöneticileri «ülkenin karşı karşıya bulunduğu tehlikeler» edebiyatını ve «yaygın şiddet eylemleri» nakaratını tekrarlayarak kendilerini Türkiye ve dünya kamuoyu gözünde haklı göstermeye çalışmışlardır.

Oysa bu gerekçeler de birer bahane olmaksızın öteye gidememişlerdir. Çünkü Türkiye'yi bekleyen biricik tehlike vardır, o da faşist tehdit ve tehlikedir. Faşizme karşı mücadelenin yolu ise, kitleleri özellikle 1 Mayıs gibi bir günde evlerine kapatmak, onları gerek 1 Mayıs'larda, gerekse olağan günlerde demokratik ve yığinsal mücadeleden alıkoymak ve geniş demokratik yığınları pasifleştirmeye çalışmak değildir.

«Yaygın şiddet eylemleri» deyimine gelince, birkaç küçük ve etkisiz «sol»-maceracı grubun kendi dar dünyalarında yaşadıkları heyecanı «yaygın şiddet eylemi» diye sayamayacağımıza göre, bugün Türkiye'deki tek yaygın şiddet eylemi, faşist milliyetçi hareketten, onun da dahil olduğu gizli-açık faşist mihraklardan ve bütün bu mihrakların kullandığı ülkücü çetelerden gelmektedir.

Milliyetçi ve Ülkücü caniler yıllardır ülkeyi kana boyamışlardır, faşist terörü yaygınlaştıra-

TÜM 1 MAYIS TUTUKLARI SERİ BIRAK

1 Mayıs 1979 tarihi geçilmiştir, memiştir. Burjuvazinin işçi sınıfına sosyalistlere, ilericiye karşı yönelen ci-ilerici demokratik güçler başta o oyunu harekete geçirmek gerekir.

BİRLİK gazetesi, bu mücadelenin za kampanyasına tüm olanakları il

BİRLİK okuyucusu tüm arkadaşlar Başbakan Ecevit'e hitaben yazılmış ve kendi çevresinde DİSK'te, tüm gösteren kişilere imzalatarak en kısa ke BÜROŞU Başmusaşip Sok. Tan A lamak suretiyle imza kampanyasına imza formunda 15 imza yeri vardır ya da teknik bir aksama sonucu ke de imza formu bulamayan arkadaş daki ibareyi yazarak ve altını imza tarak BİRLİK merkez adresine göne

«Sayın Bülent Ecevit

Başbakan — ANKARA

Ülkemizde demokratik hak ve ö yis 1979'un kutlanmasına yönelik b

— DİSK yöneticilerinin ve 1 M masını,

— 1 Mayıs'ın İŞÇİ BAYRAMI

BİRLİK, okuyucusu olan tüm kendi çevrelerinde bu imza kamparinden gelen tüm çabayı gösterecek rine getireceklerine inanıyoruz.

Örgütlerin toplayacağı imzaların kişisel çabaları sonucu kendi çelamaları ile ülke çapında toplanac binler düzeyinde ilâve yapılmış olac

Bu kampanya, 1 Mayıs'a sahip masının sembolleşeceği önemli bir

URGULADIKLARI

arak en azılı halk düşmanlarının en kanlı diktatörlüğünü kurmak için sürekli adam öldürmüşlerdir. Bugün şayet Türkiye'de gerçek bir tehlike olarak şiddetten söz ediliyorsa, bu şiddetin kaynağı faşizm'dir ve onun ardındaki bir kısım emperyalistlerdir.

Kaldı ki, 1 Mayıs'la ilgili olarak «şiddet» eylemlerini bahane göstermek, demagojidir. Çünkü işçi sınıfı hiçbir zaman tedhiş eylemlerinin kaynağı, ya da koruyucusu olmamıştır. İşçi sınıfı, sözde «sol» adına yapılan her türlü tedhiş eylemine karşı çıkmış, bu yöntemlere başvurmamış ve tedhişin asıl kaynağı olan faşist milliyetçi harekete karşı kararlı bir uğraş sürdürmüştür.

İşçi sınıfı sadece faşist harekete karşı değil, onun koruyucusu olan AP ve benzeri partilere karşı da tepkilerini her zaman göstermiştir. Bu nitelikleriyle, işçi sınıfımız faşizmin ve işbirlikçilerin karşısına en sağlam, en kararlı güç olarak dikilmiştir.

1 Mayıs'da işçi sınıfının tedhiş olaylarına başvuracağını ileri sürmek, gerici güçlerin yıllardır yaymaya çalıştığı bu yıl sosyal demokrasiyi de yanlarına aldıkları bir iftiradır.

Nitekim, bırakınız işçi sınıfının kendi yığınal mücadele yöntemlerini, ve 1 Mayıs 1979'da

sokağa çıkma yasağıyla önlenen yığınal gösterilerini, bu yıl 1 Mayıs nedeniyle 43 il ve ilçede düzenlenmiş olan gösteriler, işçi sınıfı dışında, genellikle küçük burjuva öğrenci gruplarıyla yapıldığı halde, oralarda bile herhangi bir olay çıkmamıştır.

Şayet 1 Mayıs 1977'de Taksim alanı kana bulandıysa, bunun sorumlusu işçiler değil, bu kanlı tertibi hazırlayıp sahneye karanlık güçlerdir. CHP iktidarı Kontrgerilla ve benzeri karanlık örgütlerin dosyalarını rafa kaldırarak, demagoji yoluyla işçi sınıfını suçlamaya kalkarken, gerçekte kendisi suç işlemiştir.

SOSYAL DEMOKRASİNİN BÖL-YÖNET MANEVRASI

1 Mayıs 1979'da sosyal demokrasi'nin işlediği suçlardan bir diğeri de özlü bir deyimle «1 Mayıs güçleri» diye adlandırdığımız ilerici saflarda bozgunculuk yaratma ve bu saflarda varolan bazı iç çelişkilerden yararlanma taktiğidir.

Bizzat Ecevit'in kendisi, yeri geldiği zaman, egemen güçlerin böl-yönet politikasına dikkati çekerek. Ama CHP üstyönetimin izlediği burjuva politikası, 1 Mayıs 1979'da sosyal demokrasi'nin bu kanadını böl-yönet manevrasına itmiştir.

Ne var ki, CHP üstyönetiminin böl-yönet taktiği yeni değildir. DİSK ve TÖB-DER içinde öteden beri burjuva çıkarları lehine bu politikayı uygulayan sosyal demokrasi, 1 Mayıs 1979'da da aynı tutuma başvurmuştur. Ve ötekilerde olduğu gibi, bu kez de ilerleme çizgisinin pervasız ve sorumsuz ayrılıkçılığını kendisine âlet etmiştir.

Burjuvazi sosyal demokrasi eliyle 1 Mayıs'ı yasaklarken, miting meydanı olarak İzmir'i göstermekle ilerleme çizgisini yanına almıştır. Ve anlaşılıyor ki, bu konuda kapalı kapılar ardında birtakım pazarlıklar ve el altından haber göndermeler olmuştur.

Son üç yıl içinde DİSK'in adı, gücü ve saygınlığı altına sığınan ilerlemeciler, burjuvazinin Konak meydanına çıkardığı davete câni gönülden icabet etmişler, 1 Mayıs yasağına karşı mücadele eden güçleri arkadan vurarak İzmir'e koşmuşlardır.

Ve bir yıl önce, DİSK'in düzenlediği miting kendi grupsal çıkarlarına âlet ederek, kendi rozet sloganlarını orada egemen kılmak isteyen ilerlemeciler bu yıl İzmir'de burjuvazinin gölgesine sığınırken kendi partilerinin adını bile söyleyememişlerdir. Konak miting birliği değil, ayrılıkçılığı simgeleyen başarısız bir grup miting olmaktan öteye gidememiştir. Ve daha önemlisi bu miting bir işçi miting değil, bir öğrenci miting olmuştur. Fabrikalardan İzmir Konak alanına götürdükleri işçilerin sayısı parmakla sayılacak kadar azdır. İlerlemeciler kendi denetimlerindeki sendikalara üye işçilerin yüzde birini dahi Konak'da toplayamamışlardır.

Burjuvazi 1 Mayıs'da İzmir için çağrı yaparken ve İzmir'e gidenlere takdir ve teşekkür bildirileri yayınlarken, gazeteye bilmem kaç örgütün ismiyle İzmir için ilan veren ilerlemeciler ve onlarla işbirliği yapan birkaç gençlik siyaseti, 1 Mayıs'da Konak meydanında kendi muhteşem yalnızlıkları ile başbaşa kalarak, ne denli az sayıda insanı yanlarına toplayabildiklerini ve daha önemlisi bu bölücü tutumlarını sürdürdükçe daha ne denli azalacaklarını, daha ne kadar çok yalnızlaşacaklarını umarız ki görmüşlerdir.

İlerlemeciler ve işbirlikçileri, 1 Mayıs 1979'un kaçakları ve teslimiyetçileri olarak, burjuvazinin «böl-yönet» politikasında bir avadanlık gibi kullanılmanın ve en önemlisi, kitleler tarafından, işçi sınıfı tarafından yalnız bırakılmanın ezikliği ve yenikliği altında İzmir'den dönmüşlerdir. Döndükten sonra da, bu suçlarını unutturabilmek umuduyla, sözde birlik, bütünlük demecileri vererek sureti haktan gözükmeğe kalkışmışlardır.

Ama işçi sınıfı ve ilerici güçler, onların 1 Mayıs'da işledikleri suçu affetmemiştir. Bunu göz-

lemek için, bizzat kendilerinin yönetiminde olduğu sendikalara bağlı fabrikalara gitmeleri ve işçilerle konuşmaları bile yetecektir. Zaten muhtemeldir ki, onlar da bunu gördükleri için, hiç değilse yönetimde bulundukları sendikaların tabanlarında zevahiri kurtarmak umuduyla birlik, beraberlik türküleri çalmaya başlamışlardır. İlerlemeciler, gene aynı şekilde, İzmir dönüşünde işçilerden gördükleri tepkiyledir ki, DİSK yöneticilerinin serbest bırakılması için bildiri yayınlamayı —bir hafta sustuktan sonra— akıl etmişlerdir.

1 MAYIS 1979'UN GÖSTERDİĞİ EN ÖNEMLİ GERÇEK

1 Mayıs 1979, gerek işçi sınıfının gücünü ve mücadele azmini göstermesi, gerek sosyal demokrasi'nin kimliğini yeniden sergilemesi ve gerekse ilerici saflardaki çelişkilerin burjuvaziye nasıl yaradığını, bencillikten gözü kararmış kimi siyasetlerin burjuvaziye böylesine kritik bir anda nasıl da âlet olabildiklerini göstermesi bakımından yeni ve önemli derslerle doludur.

Ama 1 Mayıs 1979'dan alınacak en önemli ders, sanırsanız ki, Türkiye sosyalist hareketinin bölünmüşlüğü, genel işçi hareketinin bölünmüşlüğü ve devrimci-demokratik safların dağınıklığıdır.

Bizce asıl vurgulanması gereken, bir kez daha işaret edilmesi zorunlu olan ve 1 Mayıs 1979'da en canlı bir şekilde yaşanan gerçeklik budur.

1 Mayıs 1979'da hem başarı, hem başarısızlık vardır. Başarı işçi sınıfının gücünden, kararlılığından ve mücadele azminden kaynaklanmıştır. Bir başka deyimle, 1 Mayıs'ın özünde varolan birlik ve mücadele öğelerinden mücadele, 1 Mayıs 1979'da somutlanmıştır. Bu ise işçi sınıfı tarihine yeni bir başarı eklemiştir. İşçi sınıfı, 1 Mayıs'da mücadelesini, kararlılığını İstanbul'da somutlamıştır. Gene işçiler başta olmak üzere geniş emekçi yığınlar 1 Mayıs 1979'da işçi sınıfının kudretini ve burjuvazinin işçilerden ne denli çekindiğini somut olarak görmüşlerdir.

Ama 1 Mayıs 1979, birlik açısından bir handikaptır. İşçi sınıfının ve emekçi halkın sınıf güçlerinin bölünmüşlüğü ve dağınıklığı, 1 Mayısın anlamındaki birlik simgesinin zayıf kalmasına yol açmıştır.

Ne var ki, 1 Mayıs 1979'da mücadele bayrağını yükselten ve mücadele simgesini somutlayan işçi sınıfı, bugün içinde bulunduğu zaaf, yani birlikten yoksunluğu da telafi etmeye kararlıdır.

Sınıf bilinçli işçiler ve birlikten yana olan sosyalist siyasal güçler, hem işçi sınıfı politik mücadelesinin, hem de genel işçi hareketinin birliğini ve birlikteliğini sağlamak için, bundan sonra uğraşlarına hız vereceklerdir. Birlik için mücadele edenlerin en büyük güvencesi, 1 Mayıs'da somutlanmış olan ve başarı hanesine yazılan mücadele azmidir.

Sosyalist siyasal hareketimiz ve ileri işçiler, hep birlikte, burjuvaziye karşı mücadele verirken, bu mücadelelerini birlik için verilen mücadeleyle daha çok bütünleştirerek, karşı karşıya bulundukları sınıf görevlerinin üstesinden geleceklerdir.

Kaldı ki, İzmir mitinginin fiyaskosu ve işçilerden tasvip görmemesi, daha önceki 1 Mayıs'lara katılan yüzbinlerden destek bulmaması, sınıfımız içindeki, halkımız saflarındaki birlik eğilimlerinin, ayrılık eğilimlerinden çok daha güçlü olduğunu ve birlik için sürdürülen mücadelenin ilk zaferinin uzak olmadığını kanıtlamıştır.

1 Mayıs 1980'de işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin mücadele düzeyi, bu yılkinden çok daha güçlenmiş olacaktır. Ve bu düzeyin esas belirleyici ögesini birlik yolunda katedilecek yeni mesafeler oluşturacaktır.

MAYIS LULARI BEST KIL SIN

fakat 1 Mayıs mücadelesi sona eren, onun ileri sendikal örgütü DİSK'e ettiği bu saldırı karşısında devrim olmak üzere tüm demokratik kamu-

in bir parçası olarak başlatılan im-

e katılmaktadır. lar, gazetenin içinde bulacakları ve teksir metninin altını imzalayarak 1 Mayıs tutukluları ile dayanışma sa zamanda BİRLİK Gazetesi Mer- p. 10-11 Cağaloğlu adresine posta- a katılabilirler. Görüldüğü gibi her , daha fazla imza toplayacak olan endi elindeki BİRLİK nüshası için- lar ise, herhangi bir kâğıda aşağı- layarak, kendi çevrelerinde imzala- erebilirler:

zgürlüklere karşı girişilen ve 1 Ma- askıları protesto eden bizler: ayıs tutuklularının serbest bırakıl-

olarak yasallaşmasını istiyoruz. levrimci ve yurtsever arkadaşların, yasasını yaygınlaştırmak için elle- lerine ve dayanışma görevlerini ye-

dışında, tek tek BİRLİK okurları- vrelerinden azamî ölçüde imza top- ak yüz binlerce imzaya gene yüz aktır. çıkan tüm ilerici güçlerin dayanış- uğraştır ve layıkıyla başarılabacaktır.

TÜRK-İŞ 11. Kongresi ve İşçi Hareketinin Geleceği

16 Nisan günü Ankara'da başlayan ve 22 Nisan günü yapılan seçimlerle sona eren TÜRK-İŞ 11. Kongresi işçi hareketi için bir dönüm noktası olmamıştır ama, netleştirdiği tutumlar ve güçlendirdiği eğilimler bakımından önemli sonuçlara yol açabilecektir. Hem Kongre öncesi dönem, bundan önceki kongrelerden farklı olarak nisbi canlılık ve siyasi çekişmeler içinde geçmiştir, hem de kongre sırasında şimdiye kadar TÜRK-İŞ içinde görülmemiş boyutlarda bir kutuplaşma ortaya çıkmıştır.

Ne ki, gerek Kongre öncesindeki «canlılık» ve tartışmaların boyutu, gerekse sosyal demokrat sendikacıların «kararlı» açıklamaları, Kongre'nin devam ettiği altı gün boyunca kendini somutlayamamış, ya da böyle bir istek duymamıştır. Bu, en azından, kendi aralarında anlaşmış bir sosyal demokrat muhalefetin delegeler planında yaratılmadığını, sosyal demokrat kimliğiyle ortaya çıkan muhalefetin yapay bir karakter taşıdığını veya yeterince derinleştirilemediğini göstermiştir. Nitekim, yönetime seçilenler arasında Ömer Ergün'ün de sosyal demokrat olarak bulunması bunu kanıtlamaktadır.

Seçim sonuçlarıyla TÜRK-İŞ Halil Tunç gibi bir «denge adamını» ve kaşarlanmış bir sarı sendikacıyı geride bırakmıştır. Yeni yönetim daha kesin siyasal tercihler yönünden, eskisinden «homojen» bir nitelik arz etmektedir! Ve hepsinden önemlisi, TÜRK-İŞ'de geriye doğru bir yönetim değişikliği olmuş, TÜRK-İŞ, bulunduğu yerden daha sağa kayacak bir yola girmiştir.

İşçi hareketinin çıkarları açısından TÜRK-İŞ kongresinin değerlendirilmesi, konfederasyon içindeki kutuplaşmanın niteliğini doğru belirlemeyi gerektirir. Çünkü TÜRK-İŞ içindeki çatışma, yönetim plânında, burjuva siyasal klikler arasında bir kutuplaşma olmuştur.

TÜRK-İŞ içindeki sosyal demokratların, ayrı bir tutumla ortaya çıkışları, 1971 yılında yapılan Kızılcahamam toplantısına kadar uzanır. Aradan geçen bunca zaman içinde sosyal demokrat sendikalar, bir yandan kendi aralarındaki bağları

koruyarak bir sosyal demokrat işçi hareketinin öncülleri olabilecekleri umudunu diri tutmaya çalışmışlar, öbür yandan TÜRK-İŞ içindeki etkinliklerini geliştirip konfederasyonu sosyal demokrasinin kuyruğuna takmak hesaplarını geliştirmişlerdir. Ve bir denge adamı olarak da Halil Tunç'un ağırlığı, öncelikle TÜRK-İŞ'in hükümete teslimiyeti, giderek sosyal demokrasie payanda olması sonucunu vermiştir. Ancak bu kadarı bile sosyal demokratların TÜRK-İŞ içinde etkin bir kanat oluşturmalarına yetmemiştir.

11. Kongrede yıpranmış bir Halil Tunç'tan boşalan yere aday olarak beliren alternatifler arasında görünmek isteyen sosyal demokrat sendikacılar ancak kongreden bir ay önce sadece bir deklarasyonla, ayrı bir eğilimi temsil ettiklerini duyurabilmişler, bunu bir kongre çalışmasına dönüştürebilecek örgütlülüğü de gösteremiyerek ciddi bir alternatif düzeyine henüz yükselmediklerini kanıtlamışlardır.

Kongre sonuçları, TÜRK-İŞ'in içindeki kutuplaşmanın, işçi sınıfının çıkarlarını eksen alan bir kutuplaşma olmadığını gösterdi. Reformcu siyasal görüşleri taşıyan sendikacılar kanadı ile siyasal gericiliğin güdümündeki sendikacılar kanadı, ayrıca TÜRK-İŞ tabanının esas eğilimlerini de yansıtmayan bir mücadele içinde oldular.

Konfederasyonun «denge» geleneği 11. kongrede büyük ölçüde daraldı ve gerici sendikacılar TÜRK-İŞ icra kurulunda çoğunluğu ele geçirdiler. Artık TÜRK-İŞ'de, uzlaşmacı bir tutum değil, bunun yanında, sınıf sendikacılığına düşmanlığın da ötesinde, sosyal reformizmle de mücadele edecek ve yerini siyasal gericiliğin saflarında belirliyecek bir yönetim işbaşındadır.

Ne ki, işçi sınıfı içindeki güçler dengesi ve tabandaki eğilimler, sendikacılara, siyasal tercihlerini rahatça uygulama olanağını genişliğine tanımamaktadır. Bu nedenle TÜRK-İŞ'in yeni yönetiminden, daha geri ve sağda bir politika beklenmelidir ama, konfederasyonun «bütünlüğü» adına bir kısım «denge» hesapları da gözetilecektir. Eskisinden farklı olarak TÜRK-İŞ'in politik ilişkiler plânında yeni konumu, sosyal demokrat

hükümete teslimiyeti değil, onun karşısında gerici muhalefeti güçlendirmek, buna bağlı olarak da yine sosyal demokrat hükümetin gerici ve sağ uygulamalarını destekleyip omuz vermek olacaktır. TÜRK-İŞ'in «bütünlüğünün» korunması da buradan mümkün olabilir!

İşçi hareketinin çıkarları açısından TÜRK-İŞ 11. Kongresi'nin oldukça geri bir adım olduğu açıktır. Daha sağ bir yönetim, zaten işçi sınıfının devrimci-ilerici koluyla her türlü işbirliğinden kaçınan TÜRK-İŞ'in işçi hareketinin ortak davranışı imkânlarını daha bir kararlılıkla reddetmeye, hatta, DİSK'le mücadeleyi esas hedeflerden biri olarak benimsemeye götürecektir.

İşçi hareketinin birinci hedefi, sınıf çıkarlarını daha ileri mevzilerde savunabilmenin olanaklarını yaratıp bu yönde işçi sınıfının birliğini gerçekleştirmektir. Bu birliğin görünen biricik perspektifi, örgütsel birliğin DİSK içinde sağlanmasıdır. Bu nedenle önümüzde duran görevlerin başında gelen, bir yandan TÜRK-İŞ'in işçi hareketi üzerindeki etkinliğini daraltıp kırmak için mücadele etmek, işçileri DİSK çatısı altında toplamaya çalışmak, ayrıca buna bağlı olarak TÜRK-İŞ içinde ve özellikle tabanındaki sosyal demokrat işçilerin ve sendikacıların, sağ yönetimin etkisini azaltıp tabandan tecrit olmaları sağlanacak yönde verecekleri mücadeleyi desteklemek ve bunu, bu sendikaların DİSK'le daha sıkı işbirliği kurmaları yoluyla pekiştirmek.

TÜRK-İŞ'te gericiliğin, tırmanması, onun işçi hareketi içinde de tırmandığı anlamına gelmez. Ya da gericiliğin işçi hareketi içinde tırmanmasını önlemek için TÜRK-İŞ'i gözden çıkarmamak gerekir.

İşçi kitlelerinin çıkarlarını hiçe sayan ve siyasal gericilikten yana açık veya kapalı bir tutumla saf tutacak olan sağ bir TÜRK-İŞ yönetimi, işçi hareketi açısından bir olumsuzluk olduğu kadar devrimci sendikacılığa da, etkinliğini geliştirebilmesi için yeni olanaklar sunabilir.

İşçi sınıfının birliği sorunu bugün, işçi hareketi içindeki devrimci mihvere yeni müttefikler arama sorunu değil,

mümkün olduğunca bütün işçileri bu hareket etrafında birleştirmek anlamına gelmektedir. Bu aynı zamanda, TÜRK-İŞ'i gericiliğin yeni bir kalesi durumunda kalmaya mahkûm etmeden, yani onun işçi hareketi üzerindeki olumsuz etkilerinin derinleşmesine göz yummadan, daha demokrat bir yönetimin, uzun vadede etkinlik kazanacak çekirdeklerini desteklemek, ama öbür yandan, genel olarak TÜRK-İŞ hattının işçi hareketi içindeki etkinliğini bertaraf etmek anlamına da gelmektedir.

Halil Tunç'un işçi hareketi içinden defolup gitmesi, TÜRK-İŞ içinde ilericiğin perspektifinin daralması olarak yorumlanmamalıdır. İşçi hareketine ihanetin evrensel modellerinden biri olan Halil Tunç, bundan sonra da gericileşen TÜRK-İŞ yönetimini desteklemeye devam edecek, DİSK içindeki ayrılıkçı tutumları egemen güçlerin yararına alabildiğine değerlendirmeye çalışacaktır.

Nitekim daha bugünden Halil Tunç, DİSK'in parçalanacağını, «bunun kaçınılmaz» olduğunu DİSK içindeki «ilerlemeci» sendikacıların ayrılıkçılığın dan yararlanarak söyleme hakkını kendinde görmektedir.

Halbuki esas eğilim ters yöndedir. TÜRK-İŞ, işçi hareketinin bir ilk ve dolayısıyla geri aşaması olmaktan çıkarak onun kusuru olmaya doğru geliyor. Dolayısıyla reformizmin ve sarı sendikacılığın bütün varyantları işçi hareketi içindeki hayat alanlarını yitirmektedirler. Bu durum, AP'ileşen TÜRK-İŞ için çok daha geçerlidir ve işçi sınıfı, kendi taleplerini sosyal demokrat programlara yöneltme çabalarını etkisizleştirmek üzere olduğu bir noktada, bu talepleri tekelsiz çıkarlar adına ezip geçmek isteyen gerici TÜRK-İŞ yönetimini çok daha kolaylıkla tecrit ve mahkûm edebilecektir.

İşçi sınıfımızın TÜRK-İŞ bünyesindeki gelişmelerden doğan görevleri, ayrıca, DİSK'e yönelik görevlerle birlikte ve bir bütünlük içinde üstesinden gelinebilecek görevlerdir. Önümüzdeki günlerde, bu G. Kurulda daha da gericileşen TÜRK-İŞ yönetiminden başka, tekelsiz burjuvazinin ve kendi bünyesindeki ayrılıkçı grupların da yoğun saldırılarına hedef olacağı anlaşılan DİSK'e ve yönetimine sahip çıkılmalıdır. Bu sadece TÜRK-İŞ kongresinin yolaacağı sonuçlar bakımından değil, 1 Mayıs öncesi ve sonrası, ortaya çıkan siyasal gelişmelerden dolayı da böyledir.

DİSK kendi birliğini koruyup geliştirerek TÜRK-İŞ'in etkinliğinin daralmasıyla boşalan alanı doldurmaya çalışacaktır.

Samimiyetsizliğin Sembolü İşçi Sınıfının Değerlerine Saldırıyor

İZMİR'DE KAYBETTİKLERİNİ

«İLERLEME» BAŞKA YERDE ARIYOR

1 Mayıs 1979 Türkiye'de, emekçi sınıfların demokratik ve siyasal mücadelesinde önemli bir dönemece işaret ediyor. 50 yıllık bir aradan sonra 1975'te yeniden 1 Mayıs meydanlarına yönelen işçi sınıfımızın sürekli kılınmaya muhtaç olan bu mücadelesi 1979 1 Mayıs'ında, burjuvazinin ve gericiğin çok yönlü çabalarıyla kesintiye uğratılmak istenmiştir. Emperyalizm ve yerli tekelciler açısından, 1979 1 Mayıs'ında işçileri Taksim Meydanı'na sokmamak sadece bir «onur» sorunu değil, sınıf mücadelesinin gelecekte alacağı biçimleri daha bugünden etkileyip belirlemek sorunu olmuştur.

Burjuvazinin, 1 Mayıs'a doğru yükselen siyasal gelişmeleri kendi çıkarları yönünde etkileme çabaları, demokrasi cephesine önden ve arkadan saldırılar şeklinde kendini gösterdi. «Bölücülük» yaygınlığıyla başlatılan siyasal gerilim, bir yanı sıra ulusal ve genel demokratik harekete karşı «caydırıcı» baskıların denemesi, öbür yanı sıra da, sosyal demokrasinin işçi hareketi ve sendikacılar üzerindeki etkinliğini egemen sınıf çıkarları doğrultusunda bir ke-re daha kullanmak olarak karakterize edilebilir. Tekelcilerin gerici talepleri karşısında hızlı bir gerileme sürecine girmiş olan sosyal demokrasinin işçi hareketi içindeki etkileri ve yandaşları, baskı girişimlerinin amacına varmasını kolaylaştıracak objektif temellerin yaratılmasına yardımcı olabiliyordu ve işletilecek manivelanın ucunda «ilerlemeciler» adı verilen bir siyasî çizgi olduktan sonra, sosyal demokrasi bu operasyondan fazla bir siyasal kayba uğramadan çıkabiliyordu!

Baskılar doğaldır ki, sınıf mücadelesinin sembollerini de içine alarak başarılı olabiliyordu. Taksim Meydanı, bu bakımdan yerleşik bir sembol haline gelmiş bulunuyordu. Bu meydana 1 Mayıs Alanı adının verilmesi, işçi sınıfının isim fetişizmi içinde olmasından değil, orada bıraktığı 36 şehidin sınıf mücadelesi içinde taşıdığı önemden ileri gelmektedir. (Kemal Türkler gibilerinin Konak Meydanına «1 Mayıs Alanı» adını vermesi, işçi sınıfının sembollerini sorumsuzca alay etmek ve meseleyi sulandırmak anlamına gelir.) Daha demokratik planda bile 1 Mayıs'ın sağlam bir hak olarak kazanılması mücadelesi sürmektedir ve bu hak, onu elde etmek için en çetin mücadeleleri verdiğimiz Taksim Meydanı'nda kazanılacaktır. İşçi sınıfının Taksim Meydanı! diye direnmesini, burjuvaziyle gereksiz bir inatlaşma olarak görenler, bunu eğer kendi kaçaklıklarının bahanesi olarak kullanmıyorlarsa, sınıf mücadelesinde «anlamaların» geniş etkinliğini bilmiyor olmalıydılar.

Burjuvazi 1 Mayıs 1979'da işçi sınıfına cepheden saldırdığı ve İstanbul'da sokağa çıkma yasağı koydu. Emekçileri «Kendi çiçekleri ile donattığı» İzmir'in Konak Meydanına çağırdı. Çünkü o, İstanbul'dan kopardığının veya koparacağının, bir sınıf iradesi olduğunu biliyordu. Ve sınıfsal irade ise, kendi sembollerini terkederek kölelik zincirlerini kırma-yacağının, 150 yıldan buyana farkındaydı. Domakrasi, gericiğin tarafından namlunun ucuna bağlanırken, emekçiler tarafından da «İstanbul inadına» bağlanmıştır.

Maden - İş'in «İLERLEMECİ»-leri, Bank - Sen ve Baysen sendikalarındaki yandaşlarını da yanına a-

larak İzmir'e yola düştüler. Konak Meydanı'nda sağ sosyal demokrasi'nin «Şeref konluğu» oldular. Proletarya İstanbul'da demokratik bari-katlarda savunmadayken Bahar Konak Meydanı'na cılız sesiyle indi!

İstanbul'da savunulan onurdu, İzmir'de, burjuva sofrasında ise sadece bir «aferin» vardı. İlerlemeciler'in alıp alacağı da bu «aferin» dir.

İlerleme bu «Aferin»i, sadece burjuvazinin çağrısına uyduğu için değil, onun talep ettiği başka ödün-leri de verdiği için, fazlasıyla hak-etmişti. 1 Mayıs 1978'de Taksim Meydanı'nda, DİSK'in güvencesi altında yapılan 1 Mayıs kutlamasında partisi'nin adını bağırmanın mücadelesi-nin bir gereği sayan «ilerleme» Konak Meydanı'na partisinin adını ge-rilde bırakarak girebilmiştir. Halbuki o talep bugün, anti-demokratiz-minin tırmandığı ve siyasal gericiğin azgınlaştığı koşullarda ve üstelik kendi yandaşlarıyla düzenlediği bir mitingde çok daha önem kazanmalıydı. Böylesine önemli meselelerde burjuvaziye ödün vererek «bayramlaşma hakkını» elde etmenin ve onun «takdirlerine» mazhar olmanın, kendine karşı saygı konusunda bile «titiz» davranılmadığının kanıtları ola-cağı unutulmuştur! «Bayrağını» el-den yere düşürenler ve sosyal demok-rasinin uzlaşma formülleri karşısın-da secdeye varanlar, samimiyetleri-ne önce kendilerini ve kendi yan-daşlarını inandırmak zorunda kala-caklardır.

İzmir serüvenini yazan Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen sendikaları yürütme kurulları, «maceraları»nın ortak bir değerlendirmesini yaptılar. Yaptıkları yazılı açıklamada, «ayıbı-nı örtmeye çalışan kedi misali» de-mokrasî güçlerinin «kusuru» olan kendilerine ve goşist yandaşlarına sahip çıkıyorlar. Yetinmiyorlar, onu-ru elden bırakmadan direnenleri üs-tü kapalı suçlamaya devam ediyor-lar. Yine yetinmiyorlar, açıktan ya-lana başvurup «bölücü»lüklerini güç-lü, demokrasî güçlerinin birliğini za-yıf göstermeye çalışıyorlar! Daha da ileri gidip, burjuvazinin engellerine karşı direnmeyi suç, burjuvaziyle iş-birliğini hak olarak göstermeye ça-lışıyorlar. Ardından da, «ilerlemeci tabiatının» bir gereği olarak da, iler-cileri ve sosyalistleri «birlikte mü-cadeleye» çağırıyorlar!

Bu ibret belgeselinden bazı bölümleri okuyucularımıza aktarmakta yarar görüyoruz. Açıklamanın tam metninin yayınlandığı «Politika» ga-zetesinin, 5 Mayıs tarihli sayısında şöyle deniyor:

«Maden-İş, Bank-Sen, Bay-Sen sendikaları yürütme kurulları ortak bir toplantı ile 1 Mayıs kutlamaları ile ilgili değerlendirmeyi yapmış ve ortak görüş açıklamışlardır. İzmir'de 100 bin kişinin katıldığı yığinsal kut-lama ve yurdun diğer bölgelerinde gerçekleştirilen kutlamaların gerici ve faşist güçlere bir ders olduğu be-lirtilen ortak açıklamada «ilerici güç-ler bu ortak çıkış ve eylem birliği ile 1 Mayıs öncesinde çok geniş çaplı tutuklamalar ve yığinsal bir kırm is-teyen ve tahrik eden gerici faşist partiler ve yandaşlarının oyunlarını

bozdular» demiştir.

Ortak açıklamada özetle şu gö-rüşlere yer verilmiştir:

«Başta İzmir'deki yığinsal gör-kemli, dev boyutlu çıkışları ile işçi sınıfımız, emekçiler ve tüm yurtseverler 1 Mayıs önüne dikilen engellere 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayıs günü ya-pılan anti-demokratik uygulamalara yalnız lafla veya sembolik çıkışlarla ya da sığ, dar politik çıkarları göze-ten faydacı göstermelik çıkışlarla de-ğil, faşizme karşı savaşında her za-man temel savaşım güçleri olan yi-ğın eylemi ile yığinsal çıkışlarla yurt çapında karşı çıktılar.

Ülkemizdeki politik bunalım en kritik günlerini yaşıyor. Bu zorlu ve kritik güçlerden ancak ve ancak DİSK'in, tüm ilerici sendikaların ve tüm demokratik güçlerinin her türlü iç hesaplaşmayı ve ayırım noktalarını bir kenara iterek, birlik yolunda ka-lıcı adımlar atmaları ve ortak eylem-ler geliştirmeleri ile çıkılabilir. Tüm DİSK üyeleri, tüm sınıf bilinçli işçiler, tüm demokrasi güçleri, tüm ilerici ve sosyalist partiler uyanıklık-larını, sağduyularını ve birlik yolun-daki çabalarını artırmak, geliştirmek zorundadırlar.»

Okuyucunun dikkatinden kaçma-mıştır şüphesiz, ama biz bu açıkla-manın göze batan yalan ve yanlış-larını özetleyelim:

— İzmir'de yüz bin değil, 25 bin dolayında kalabalık olmuştur. Bu bir «hesap hatası» değildir, ya da öyle-dir! Demokrasi güçleri arasındaki ay-rılıkçı eğilimleri olduğundan, güçlü göstermeye yönelik bu türden yalan-lara kimi tekelci basının da başvur-duğu gözden kaçırılmamalıdır. Ama Konak alanında bulunanlar ve göz-leri grupçulukla kararmayanlar alan-daki tenhaliği görmüşler ve Taksim 1 Mayıs alanındaki yüzbinleri ara-mışlardır.

— «Yurdun diğer bölgelerinde gerçekleştirilen kutlamalar»ı kendi-sine mazeret göstermektedir.

— «...gerici faşist partilerin ve yandaşlarının oyunları bozuldu» (mu)? Ya da bozulduysa, ne kadar ve nerede bozuldu? Onlar işçi sını-fına sadece Taksim Meydanını ya-sakladılar ve oyunları ısrarla bu nok-tada düğümleniyordu. Bu oyunlar ancak İstanbul'da, Taksim Meydanı'n-da bozulabilir, Konak'da ise beslene-bilirdi.

— «dar politik çıkarları gözetin faydacı, göstermelik çıkışlar»(mıdır) demokrasi güçlerinin İstanbul'daki direnci? DİSK yöneticilerinin ve DİSK'e bağlı sendikacıların TSİP ve TİP Genel Başkanlarının gözaltına alınmalarını tutuklanmalarını onay-layan, burjuvazinin bu yöndeki bas-kılarını haklı göstermeye çalışan bir tutum değil midir bu?

— «...birlik yolundaki çabaları-nı artırmak ve geliştirmek zorunda-dırlar» öyle mi?

Altını çizdiğimiz bu noktalar «i-lerleme siyaseti»nin hangi «sancılar» içinde bulunduğu yeterince işaret edebilir. Yanışlarda direnme ve ken-dini haklı çıkarma tutumunda, bu denli fiyaskodan sonra ısrar etmenin tek bir anlamı olabilir, aynı politika-

nın derinleştirilerek sürdürüleceği. Sağ sosyal demokrasi ile işbirliği ya-parak kendi konumunu güçlendire-bileceğini uman «ilerleme» böylece gericiğin tırmanan hesaplarına do-laylı destek sağlamaktadır. Bunu, de-mokrasî güçlerinin birliğinden yana gözükerek yapmayı denemektedir.

Esasında «ilerleme»cilerin DİSK'e yönelik hesapları bitmemiştir ve bu-nun için, birlikçi görümlerle ayrılık-çılık yapmaya, buna elverecek ma-nevralar düzenlemeye devam edeceklerdir. Ama artık onların politikası-nın «ayrılıkçı» özü gizlenemeyecek boyutlara vardığı için, DİSK yöneti-mine ve genel demokrasi güçlerine karşı saldırılarını daha «net» bir tu-tumla sürdürmenin «rahatlığını» da yaşayacaklardır. Burjuvazinin DİSK'e pervasızca saldırdığı, aynı konuda tüm gerici güçleri yanına çekmeyi başardığı ve TÜRK-İŞ'i de bu yönde iyice tahkim ettiği koşullardan aza-mi ölçüde yararlanmayı uman «ilerlemeci»lerin DİSK'e yönelik saldırı-larını boşa çıkarmak ve DİSK'i bölüp parçalama girişimlerini bertaraf etmek için bütün demokrasi güçleri-ne görev düşmektedir. Ve artık ma-tematiksel bir kesinlikle ortaya çıkmıştır ki, başını Kemal Türkler'in çektiği bozgunculuk mahkum edilme-dikçe, Maden-İş yönetiminde somut-lanan ayrılıkçı eğilimlerin işçi sınıfı saflarında belirlenmedikçe, sosya-list hareketin birlik için mücadele il-kesi egemen kılınmadıkça «ilerleme» siyasetinin sendikal hareket içindeki yansıması olan «kuyrukçuluk» tahri-batlarını sürdürmeye devam edebile-cektir. En geniş işçi kitleleri nezdin-de işçi hareketinin bu «günahının» içyüzü teşhir edilmeli ve «ilerleme» siyaseti karantinaya alınmalıdır.

1 Mayıs 1979'da görevlerimiz, pek fazla karmaşık olmayan bir tablodan çıkıyor. Burjuvazi ve gericiğin işçi ha-reketine iki koldan saldırmıştır ve saldırmaya devam etmektedir. Birin-cisi ulusal ve genel demokratik hare-keti, ekonomik açmaz bağlamında e-zerek düze çıkarmaktır. İkincisi, bu saldırının başarısını sağlamak için demokrasî saflarını bölüp zaafa uğ-ratmaktır. Demokrasi güçlerinin de buna karşılık ikili bir görevi vardır. Bir yandan emekçi sınıf güçlerinin derlenip toplanması, öte yandan, gericiğin saldırıları karşısında elde-ki mevzilerin korunması ve geliştiril-mesi...

Bu aşamada sosyal demokrasiye payanda olunarak demokrasi müca-delesi içinde yer alınamaz. Almaya çalışanlar da, yakayı kolayca ele ve-rirler.

Yaşadığımız günler, demokratik ve siyasal mücadelemiz açısından gerçekten önemli bir dönemece işa-ret ediyor. Temel kutuplaşmanın un-surları birbirlerine daha çok yakla-şıyorlar. Bunun bizi bekleyen görev-ler açısından yol açtığı sonuç, birlik eğilimlerinin güçlenmesi ve güçlen-dirilmesidir. Birlik kavramının, ay-rılıkçı eğilimler inkâr edilebil-diği ölçüde birliğe yaklaşılabılır. Ve artık, birlikten yana kimsenin kim-seyi samimi olmaya çağırarak duru-mu da yoktur. Özellikle «ilerleme» siyaseti, kendisi sembollere önem vermese ve «sembolik çıkışları» suç-lamaya kalkışsa da, samimiyetsizliğin sembolü haline gelmiş bulunmakta-dır.

Sembollere, dün olduğu gibi bu-gün de önem vermeye devam edile-cektir!

Kuruluşunun 30.Yılında DÜNYA BARIŞ KONSEYİ

BUGÜNÜN BARIŞI ALMAN FAŞİZMİNİN YENİLİŞİ ÜZERİNE TEMELLENİR

9 Mayıs, Hitler faşizminin bittiği ve dünyada özgürlük rüzgârlarının yeniden esmeye başladığı bir dönemece işaret eder. Barış özlemlerinin faşizm etrafında ördüğü ve gittikçe daralan kuşatma çemberi, 9 Mayıs 1945 yılında Berlin'de noktalanırken bütün insanlık, bunu Sovyet halkının Yurtsever savaşından kaynaklandığının farkındaydı.

Bu nedenle 9 Mayıs'a faşizmin yenilgisi olarak baktığımız kadar, sosyalizmin ve barışın zaferi olarak da bakmak zorundayız. Çünkü faşizm, başta bütün dünya halklarının güvenliğine ağır bir darbe indirmiş, özünde ise sosyalizmi, tek örneğinde yerle bir etmeye çalışmıştır. Savaşın 60 milyon kurbanı vardır ama 22 milyon Sovyet insanı aynı zamanda bu büyük anti-faşist direnişin birer onurlu anıtı durumundadır.

Günümüzün barış mücadelesi açısından bakıldığında II. Dünya Savaşının askeri ölçüleri ve efsanevi tabloları ikinci planda kalır. Esas itibarıyla görülmesi gereken, zaferin belirleyicisi olan Sovyet halkının bu zaferinin, insanlığın geleceğini hangi yönde etkileyeceği ve evrensel gelişme içinde hangi eğilimleri güçlendirdiğidir.

Sovyet halkı, sadece kendi vatanını faşizmin pençesinden kurtarmakla yetinmemiştir. Enternasyonalist görevlerinin bilincinde olan ve faşizmi bütün Avrupa'dan temizlemedikçe, onu tehlike olmaktan çıkarmanın mümkün olmayacağını bilen Sovyet halkı, Avrupa'yı faşizm belâsından kurtarabilmek için halkların yardımına koşmuş ve onların, anti-faşist mücadeleyle içiçe geçen devrimci savaşlarına omuz vermiştir. Böylece bir yandan faşizm Berlin duvarlarının içine hapsedilirken, öbür yandan geleceğin barışına güvence olacak güçler de yaratılmış, dünya sosyalist sisteminin büyük ve yaygın gücü ortaya çıkmıştır.

Bugünkü barış mücadelesinin önemini anlatmak için, II. Dünya Savaşının yarattığı yıkımı yaşamak veya onun boyutlarını yeniden dile getirmek gerekmez. Halkların özlemi, savaş korkusundan değil, savaş düşmanlığından dolayı barış yönündedir. Bu savaş ve faşizmin dünya yüzünde yarattığı tahribat, bu gün, farklı sistemlerin savaşa karşı ortak bir tutum benimseyebilmelemlerinin maddi ve moral temelini güçlendirebilir.

Hitler'in bugünkü mirasçıları, Batı'nın metropollerinde ve «demokrasî» adına yeniden ve akvaryumlarda, tekelci çıkarlar için yetiştirilmek isteniyor. Neo-Nazizmin dolar, sterlin veya mark desteğinde bile olsa mesafe alamaması, kapitalist ülkeler emekçilerinin savaş mirasını bütünüyle reddetmelerine bağlanmalıdır. Ama uluslararası düzeyde halkların güvenliğini tehdit eden militarist ilişkilerden kuşku duymamak mümkün değildir.

Bugün faşizmin vatanında savaş mevzileri, Hitler mirasına kuşkuyla bakan bir sosyal demokrat iktidara, ABD'nin zorlamasıyla tahkim ettirilmek istenmektedir. F. Almanya ve diğer emperyalist ülkeler, barışı ve silahsızlanma çabalarını sabote etmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Salt/2 görüşmeleri, kendi varlıklarını silah dengeleri arasında gören emperyalistler tarafından yokuşa sürülmek isteniyor ve bu yöndeki çabaların başını, «Sovyet tehdidi» palavrasına hız veren Alman sosyal demokratlarının sağ kanadı çekiyor. Aynı kanat, barışı yokuşa süren ve detantı tehdit eden kokuyu «Çinde bile olsa» arayıp buluyor!

Savaşın yarattığı kötü sonuçların mirasçıları bugün zayıftırlar ve tecrit olmanın hırçınlığını yaşamaktadırlar. Ama bu savaşın barışa açılan sonuçları bugün yüz milyonlarca mirasçı tarafından paylaşılmaktadır.

Dünyada güçlenen barıştır.

9 Mayıs, Türkiye'de Hitlerciğin özentilerine ders olmaz kuşkusuz ama feşizme karşı mücadele edenlere görevlerini hatırlatır. Faşist Milliyetçi Ha-

rekatin her görüldüğü yerde barışın ezilmesi gerektiğini, II. Dünya Savaşı deneyini yaşayanlar ve yönlendirenler söylüyor.

El Salvador'da

Demokrasi ve İnsan Hakları İçin

Geçtiğimiz hafta, Orta Amerika ülkelerinden El Salvador'un başkenti San Salvador'da bir anarşist örgüt yeni tedhiş eylemleri sergileyerek, diktatörlüğün değişimine su taşıdı.

Bu küçük ülkede sürdürülmekte olan demokrasi mücadelesi hakkında bir fikir verebilmek için, Dünya Barış Konseyi'nin geçen yıl konuyla ilgili aldığı kararı ya-ynıyoruz:

«1 — El Salvador Cumhuriyetinde geleneksel sağ - kanat askeri diktatörlüğü günden güne faşist bir diktatörlüğe kaymakta; sendikal harekete köylü hareketine, muhalefet partilerine, katolik rahiplere ve insan hakları uğruna, sosyal adalet yararına mücadele eden tüm demokratik, devrimci çevrelere karşı baskı ve saldırısını şiddetlendirmektedir.

2 — Cumhurbaşkanı General Carlos Humberto Romero'nun liderliğindeki Salvador'lu faşistler, Pinochet Şilisine benzer bir faşist diktatörlüğün oluşturulması ve pekiştirilmesi yolundaki tırmanışlarına son zamanlarda geçici olarak ara vermişlerdir. Bunun birinci nedeni, işçilerin ve genel olarak tüm halkın diktatörlüğe ve faşizme karşı gösterdiği direniş, ikincisi ise Salvadorlu faşistlerin kendi konumlarını pekiştirme gayretlerini önleyerek onların tecritini derinleştiren ve şu anda belirleyici bir faktör halinde, faşistlerin elindeki Salvadorlu yurtseverleri hem maddi hem manevi bakımdan

destekleyip güçlendiren, onların hayatlarının kurtarılmasına yardımcı olan uluslararası dayanışmadır.

3 — Hâlen, değişik halk örgütlerinden 100 kadar kişi «siyasi kayıplar ve tutuklular» arasındadır. Egemen rejim bu kişilerden kayıp olanlar hakkında bilgi vermeyi ve onlardan hapiste bulunanları salıvermeyi reddetmektedir.

Çözüm olarak:

1) Ülkede iktidarda olan General Romero yönetimindeki faşist tipteki hükümeti lanetlemek ve ABD'nin sözde insan hakları savunuculuğu görüntüsüne bürünüp gerçekte faşizm yanlısı birtakım çevrelerle işbirliğine gitmesini protesto etmek,

2) El Salvador hükümetinden, halen siyasal nedenlerle hapiste olan tüm yurtsever tutukluların can güvenliğini, maddi ve manevi güvencelerini ve salıverilmelerini talep etmek;

3) Latin Amerika ve Kariblerde barış, egemenlik, ekonomik bağımsızlık için mücadele eden tüm güçleri, ülkede bir düzeyde insan haklarının sağlanmasını, kısa ve uzun dönemli siyasal ekonomik ve kültürel başarıların gerçekleştirilmesi için mücadele eden Salvador halkıyla bir dayanışma kampanyasına çağırarak...

El Salvador'lu faşistler yenilgiye uğratılmadıkça, bu amaçların gerçekleştirilmesi olanaksızdır.»

SİLAHSIZLANMA, SALT-2 VE TÜRKİYE

Sovyetler Birliği ile ABD arasında uzun süredir görüşmeleri yapılan ve Stratejik Silahların Sınırlandırılmasını öngören SALT-2 antlaşmasının yakında imzalanacağı açıklandı.

Bilindiği gibi Sovyetler Birliği'nin kararlı ve ısrarlı barış ve silahsızlanma çabaları sonucunda imzalanan SALT-1 antlaşmasının yürürlük süresi sona erdikten sonra, SSCB yeni bir SALT antlaşmasının imzalanması için uzun süredir çalışmaktaydı.

Daha önceleri KİTLE Gazetesinin de zaman zaman değindiği gibi Amerika Birleşik Devletleri yönetimi yıllardır SALT-2 görüşmelerini yokuşa sürdü, çıkmazlara soktu. Zaman zaman görüşmeler kesildi. Ama her defasında Sovyetler Birliği'nin ve tüm dünya barışsever güçlerin SALT-2 konusundaki yorulmak bilmez uğraşları devam etti.

Carter yönetiminin işbaşına gelmesi ve Pentagon militarizminin yumuşamaya karşı tırmanma kaydederek silahlanma yarışını kışkırtması, Beyaz Saray'ın Sovyetler Birliği'ne ve dünya sosyalist sistemine karşı eski soğuk savaş günlerini hatırlayan manevralara kalkışması SALT-2 konusunda ABD'nin çıkardığı yeni olumsuzluklar arasındaydı.

İki buçuk yıla yakın bir zamandır Beyaz Saray'da bulunan Carter, bütün bu süre zarfında, yumuşama ve silahsızlanmaya karşı ikili ve ikiyüzlü bir politika izliyordu. Bir yandan ve esas olarak ABD silah tekellerinin isteğini yerine getiriyor, detant sürecini yavaşlatmaya uğraşıyor, Pentagon militarizminin temsilcisi ve Beyaz Saray Savunma Danışma Brzesinky'ye geniş inisiyatifler tanıyor, gene silah tekellerinin adamı olan ve Ford tarafından görevinden uzaklaştırılmış bulunan eski Savunma Bakanı Schlessinger'i kendi kabinesinde Enerji Bakanı olarak ön plana çıkartıyordu. Böylece, ABD'nin asker - sanayi kompleksinin militarist emelleri Beyaz Saray politikası üzerinde etkisini daha fazla hissettiriyordu. ABD yönetimi öte yandan SALT-2 antlaşması için görüşmelerden yana olduğunu söylüyordu.

Sonuçta antlaşmayla ilgili görüşmelere yeniden devam edildi ve SALT-2 imza aşamasına geldi.

Ne var ki, Beyaz Saray'ın kaypak ve manevralı tutumunda hâlâ bir değişiklik yoktur.

Başkan Carter, geçtiğimiz hafta Amerikan Kongresine ve kamuoyuna bir çağrı yaparak, SALT-2 antlaşmasının yakında imzalanacağını söyledi ve bu antlaşmayı ABD Kongresi'nin (parlamentonun) onayına sunacağını söyleyerek, gerek Kongre'den, gerekse kamuoyundan bu anlaşmanın onaylanması için destek istedi.

Carter'in bu tutumu güven verici olmaktan çok uzaktı. Çünkü ABD Başkanı, bu desteği istedikten sonra şunları söylüyordu: «Şayet SALT-2 Kongre tarafından onaylanmazsa, bu durumda Sovyetler Birliği'nin SALT-1 antlaşmasına uyacağını umuyorum.»

Carter'in bu sözleri dünya barışsever kamuoyu gözünde büyük bir kuşkuyla karşılanmış ve ortada bir dansıklı döğüş bulunduğu yolunda haklı tereddütler uyandırmıştır.

SALT-2 konusunda başından beri kaypak ve ikilemleri bir politika izleyen ABD'nin uzun yıllar SALT-2 antlaşmasını çıkmaza soktukten sonra, bunun tam imzalanacağı sırada, bu kez meselenin ABD Kongresinin onayına bağımlı kılınması, dikkat çekilmektedir.

Kaldı ki, ikibuçuk yıldır Jimmy Carter'in izlediği politika da güvensizliğin bir başka nedenidir. Carter yönetimi, «Washington'un şehinleri» adı verilen, ve büyük silah tekellerinin, asker - sanayi kompleksinin, Pentagon militarizminin adı verilen en azılı, en gözü dönmüş emperyalist çevreler ile, savaş ve silah sanayiine bağımlı olmayan Amerikan egemen çevreleri arasında denge kurmaya çalışmakta, fakat bu politikada genellikle «şahinler» ağır basmaktadır.

Sözkonusu militarist güçlerin ise öteden beri yumuşama sürecini yavaşlatmaya, silahsızlanma çabalarını durdurmaya gayret ettikleri ve bu nedenle yeni bir SALT'ın imzalanmasını önlemeye çalıştıkları bilinmektedir.

Jimmy Carter da, kendi konumunun gereği olarak izleyegeldiği politikasıyla, bir yandan SALT-2 yi imzalamakta ama öte yandan, bu antlaşmanın Kongre'den geçmeyebileceğini ima ederek, yürürlüğü çoktan sona ermiş SALT-1'i öne sürerek, Sovyetler Birliği'ni ona uymaya çağırır gözükerek güya barış ve yumuşama yanlısı bir poza bürünmektedir.

Oysa böyle bir öneriyi kabul etmek mümkün değildir. SSCB, yıllardır SALT-2 konusunda çaba harcamaktadır. Şayet ABD yönetimi de bu konuda samimi ise, sadece Başkanıyla değil, aynı zamanda parlamentosuyla da bu antlaşmayı imzalar ve SALT-2 yürürlüğe girmiş olur. Stratejik silahların sınırlandırılması konusunda yeni bir antlaşmayı imzalamadan yani ABD için herhangi bir bağlayıcı antlaşma getirmeden, Sovyetler Birliği'nin SALT-1'e uymasını söylemek, emperyalist kurnazlığının ve sahte barış görüntüsü manevralarının ilkel bir örneğidir.

Nitekim TASS Ajansı, Carter'ın bu sözleri karşısında yaptığı yayında, ABD Başkanı'nı ciddiyetsiz olarak nitelmiş ve Carter'ın bu sözlerini «anlamak mümkün değildir» diyerek, şayet SALT-2 ABD Kongresinden geçmezse, SSCB'nin de SALT-1 hükümlerine uymayacağını söylemiştir.

ABD yönetimi, kendisi istediği gibi silahlanma ve barışa karşı emperyalist - militarist tehdidi tırmanma serbestiyeti isterken, Sovyetler Birliği'nin barışı ve dünya güvenliğini korumak ve ABD emperyalizminin insanlık düşmanı silahlanma gayretlerine tedbir almak tavrını beklemektedir.

SALT-2 ile ilgili diğer önemli bir nokta da şudur: ABD'nin Orta Doğu'daki işbirlikçilerinden İran'daki Şah diktatörlüğü yıkıldıktan sonra, Amerikan emperyalizmi İran'da uzun yıllardır Sovyetler Birliği'ne karşı kullandığı dinleme ve gözetleme üslerini kullanamaz duruma gelmiştir.

Şimdi, bu dinleme ve gözetleme üslerinin Türkiye'ye taşınması için ABD yönetimi çaba harcamaktadır.

Nitekim, Carter, yukarıda değindiğimiz açıklamasında SSCB'nin SALT-2 antlaşmasına uyup uymayacağını denetlemenin mümkün olduğunu, İran'daki üslerin kaybedilmesinden sonra da bunun sağlanabileceğini söylemiştir.

Böylelikle, Carter yönetimi SALT-2 konusunda Amerikan kamuoyunda kuşku yaymak dileğinde ve SSCB'nin SALT-2 antlaşmasına uymayabileceği imajını yaymaya çalışmaktadır. Bu da bir başka riyakârlıktır. Çünkü SSCB'nin silahsızlanma ve SALT konusunda gösterdiği büyük çabalar herkesçe bilinmektedir ve SSCB kendi savunduğu görüşlere herkesten önce kendisi sahip çıkarak, onların gereklerini yerine getirmiştir. SALT-2 konusunda SSCB hakkında kuşku bulutları yaymak yumuşama âleyhtarı, sinsî, riyakâr bir tavidir.

Öte yandan, ABD yönetimi, İran'daki üsleri Türkiye'ye taşımak için büyük gayret sarfetmektedir. Carter yukarıda değindiğimiz sözleriyle, SALT-2'nin güvencesi olarak SSCB'ye karşı İran yerine bir başka ülkede dinleme ve gözetleme üsleri önermektedir. Bu ülkenin ise Türkiye olduğu açıktır. Böylelikle, ABD sözde meşru yollarla ve SALT-2 gereği görünümü altında, Türkiye'ye yeni dinleme ve gözetleme üsleri yerleştirmek, bunun ABD-Türkiye ve ABD-SSCB arasında SALT kapsamında bir pazarlık konusu yapmak dileğindedir.

Bu konuda Ankara üzerinde yoğunlaşmış olan baskıların önümüzdeki dönemde daha da şiddetleneyeceği bellidir.

Türkiye halkı, ülkemizin tüm bağımsızlıkçı ve barışsever güçleri, topraklarımız üzerindeki Amerikan ve NATO üslerini söküp atmak, ikili antlaşmaları feshetmek için mücadele verirken, Türkiye'nin yeni yeni üslerle donatılmasına göz yummayacaklar ve dirençlerini hem Ankara üzerinde, hem de ABD üzerinde arttıracaklardır.

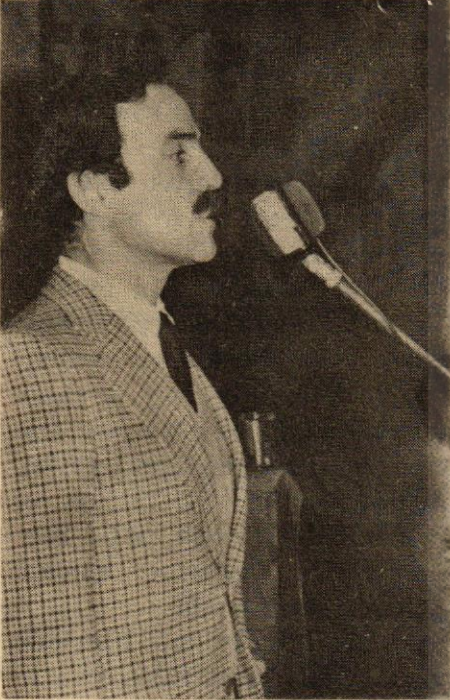
Bütün bunların yanı sıra, SSCB'nin komşuları arasında, ABD'ye gönüllü üs vermeye istekli Maocu Pekin yönetimi ise ABD'ye Çin'de Amerikan üsleri kurmak için öneri götürmüştür.

Dünya sosyalist sistemi başta olmak üzere tüm barışsever güçlerin SALT-2 konusundaki mücadelesi bundan sonra yeni bir evreye girmiştir. Türkiye barış, bağımsızlık ve demokrasi güçlerine, yumuşama, silahsızlanma ve SALT-2 ile ilgili olarak, İran'daki üslerin Türkiye'ye taşınmasını önlemek gibi yeni ve önemli bir görev düşmektedir.

«DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER» TOPLANTILARI

İSTANBUL

TSİP'in 42 ili kapsayan Demokratik Hak ve Özgürlükler Toplantıları'nın sonuncusu 23 Nisan günü İstanbul'da, Kazablanka Gazinosu'nda yapıldı. Kalabalık bir halk topluluğunun izlediği toplantının ilk konuşmasını, TSİP MYK üyesi Ali Kar yaptı. Ali Kar özetle şunları söyledi:

«Emperyalizm bölgemizde daralan etkisini, güçlerini belli noktalarda yoğunlaştırıp telafi etmeye çalışmaktadır. Türkiye bu noktalardan biridir ve egemen güçlerin şoven geleneğinin son günlerde yeniden ön plana çıkması bir rastlantı değildir. Emperyalizmin ve yerli egemen güçlerin gerici talepleri, sosyal demokrasinin araladığı kapıdan ulusal demokratik hakların ve emekçi çıkarlarının üzerine in-meye çalışıyor.

Ancak gerici komplolar, emekçilerin elbirliğiyle ve kararlıca verdikleri, vermeye devam edecekleri mücadelenin duvarında parçalanacaktır.»

Toplantıda konuşan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz da, emperyalizmin ve yerli tekeli güçlerin bölgedeki gelişmelere bağlı olarak Türkiye'de tezgahlamaya çalıştıkları mizan-senin esas yönünün, emekçi halk hareketini sindirmeye dönük olduğunu belirtti ve özetle şunları söyledi:

«Ulusal Kurtuluş Savaşımı-zın önemli bir kilometre taşı o-lan 23 Nisan 1920'nin yıldönü-münde, halkımız emperyalistle-rin ve işbirlikçilerinin yeni bas-kı ve terör tehditleri ile karşı karşıyadır. 59 yıl önce toplanan ilk parlamento, emperyalistlere karşı yürütülen savaşta ulusun topyekûn mücadeleye kararlı ol-duğunu kanıtlamıştır. Böylece tüm cephelerde başarılı bir sa-vaş yürütülerek, emperyalistle-rin ülkemizden elbirliğiyle ko-vulmaları sağlanmıştır.

Ulusal Kurtuluş Savaşının üzerinden yarım yüzyılı aşkın bir süre geçtikten sonra, ülke-mizin emperyalizme kısıvrak bağı hale getirilmiş olması ha-zindir.

Bu son derece onur kırıcı ve halkı köleleştirici durum karşı-sında ulusal bağımsızlığımızı savunan güçler, başta sosyalist-ler olmak üzere emperyalizme ve gericiğe karşı sürdürülen mücadelenin bayrağını her ge-çen gün daha yükseltmektedir-ler. Buna karşılık emperyalist-ler ve işbirlikçileri, İran'da hü-srana uğrayan ABD'nin yönlendirmesiyle Türkiye'deki bağımsızlıkçı güçleri bastırmak için yeni tertipler peşindedirler. Son zamanlarda ayyuka çıkartılan «bölücülük» avazelerinin altın-da yatan budur. Ulusal Kurtu-luş Savaşımızın başarıya ulaş-masında topyekûn ve omuz o-muza mücadele verildiği gerçe-ğini gözlerden saklayabilecekle-rini sanan emperyalistler ve iş-birlikçileri, ABD'nin, halkları birbirlerine düşman etmek ve onların arasındaki sürtüşmeler-den yararlanarak dünya jan-darmalığını pekiştirmek poli-tikasına hizmet etmektedirler. Onlar «bölücülük suçlamaları» ile kimseyi aldatamazlar. Çün-kü ABD emperyalizmi ve yerli egemen güçler herkesin düşma-nıdır. Ve bu ortak düşmana kar-sı işçiler, emekçiler, tüm halk topyekûn mücadele yürütmenin bilincindedirler. Emperyalizmin, ancak tüm güçler birleşilerek yenilgiye uğratılabileceğini kav-ramışlardır. Özellikle sosyalist-ler her zaman kardeşlikten, da-yanışmadan ve en geniş birlik-ten yana olmuşlardır, öyle de o-lacaklardır. Tekelci parababala-rının başını çektiği gerici,er, demokrasi ve barış düşmanları «bölücülük» avazeleriyle kimse-leri aldatamayacaklardır.

Adana Olağanüstü İl Kongresi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ada-na İl örgütünün olağanüstü kongresi 22 Nisan günü yapıldı.

Adana İl Başkanı Yaşar Gökoğlu kongreyi açış konuşmasında, bütün Türkiye'de gittikçe tırmanan faşist saldırı hareketi meyanında bir sü-re-denberi özellikle Adana'da yoğunlaşan faşist teröre değindi, demokrasi düş-manları cephesi karşısında gittikçe gerileyen ve halka kemer sıkırma politikasına dört elle sarılan sosyal demokrasiden kitlelerin hızla kop-makta olduklarını söyledi. Gökoğlu bu durumda TSİP'in bütün yurttta sürdürdüğü Demokratik Hak ve Öz-gürlükler Toplantılarının kitlelere si-yasi bilinç götürme ve demokrasi mü-cadelesi açılarından taşıdığı önemi belirtti.

Daha sonra söz alan TSİP MYK üyesi Tektaş Ağaoğlu, halkın işine, ekmeğine ve hürriyetine emperyalizm ve işbirlikçi tekeli burjuvazi tarafın-dan saldırı vaki olduğunu söyleyerek başladığı konuşmasında özetle şöyle dedi:

«Halkın işine ve ekmeğine da-ha çok göz diken tekeller ve emper-yalizm, MC hükümetlerinin yağ-macı ekonomi siyasetleri sonucun-da devralınan 'enkaz'ın doğurduğu sorunlardan da yararlanarak sos-yal demokrat iktidar üzerinde bas-kıyı gittikçe arttırmaktadırlar. Çar-sız kalan sosyal demokrasi söz-konusu enkazı tekellerin yolu üzerinden kaldırıp emekçilerin sırtına bindirme işlevini yüklenmiş-tir. Ne ki bunun için kitlelerin de-mokratik hak ve özgürlüklerini de kısıtlamak gerekmektedir. Cumhu-riyet tarihinde kaçınılmazdır ki sıkıyönetimsiz yapılamaması ve son zamanlarda ortalığı saran «bölücü-lük» yaygarasıyla takriri sükün öz-lemlerinin büsbütün azması bun-dandır. Bu arada anti-demokratiz-mi tırmandırmakta gerici güçler faşist provokasyon ve saldırıdan da «koç başı» olarak yararlanmakta-dırlar. Böylece Türkiye'de demok-rasiye yönelen saldırı, faşist anarşi ile mücadele adına bizzat sosyal demokrasi eliyle gerçekleştirilmek-tedir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi buna daha baştan işaret ederek demokrasi için mücadelenin ve bu yolda tüm demokrasi güçleri ara-sında eylem birliğinin sağlanması-nın önem ve aciliyetini hep vurgu-layagelmıştır. Ama ne yazık ki bu noktada başka siyasi çizgilerin de aynı hassasiyeti çeşitli nedenlerle göstermemeleri, demokrasi müca-delesinde öncü olan işçi sınıfının bu mücadelede gerektiği ölçüde be-lirleyici olmasını engellemiştir. Fa-kat Türkiye sosyalist hareketinin birliğinin sağlanması mücadelesin-de başı çeken TSİP'in ilkel ve tu-

tarlı birlik siyaseti eninde sonun-da her türlü direnmeyi açacak ve anti-birlikçi kaleler bir bir fethedilecektir. O zaman işçi sınıfımız, emperyalizmin, tekellerin ve faşiz-min saldırısını püskürtmek için sınıf mücadelesinde muhtaç olduğu en vazgeçilmez silâha, merkezi si-yasi otoriteye kavuşacaktır.»

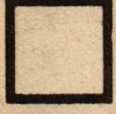
1 Mayısın DİSK tarafından İs-tanbul'da kutlanmasını engelleme çabalarının demokrasiyle bağdaşmadığı-nı da belirten Tektaş Ağaoğlu, seçim-lerde üstüste milyonlarca işçinin oy-nu alarak iktidar olabilen CHP'nin Genel Başkanının 1 Mayıs konusunda topu sıkıyönetime atarak sorumluluk tan kaçmaya kalkmasını eleştirmiştir.

Adana olağanüstü il kongresinde konuk konuşmacı olarak söz alan SGB Adana Bölge Sekreteri Nihat Nazlı-can da bireysel terörizmin faşist sal-dırı ve provokasyonlara çanak tuttu-ğuna değinmiş, faşizme ve gericiğe karşı mücadeleye kitlelerin seferber edilmesinde gençliğe düşen görevleri ve bunların yerine getirilmesinde uyulması gereken ilkeleri belirtmiştir.

Daha sonra faaliyet raporu ve mali rapor okunarak oya sunulmuş-tur. Aklamadan sonra seçimlere ge-çilmiş, yeni yöneticiler belirlenmiştir.

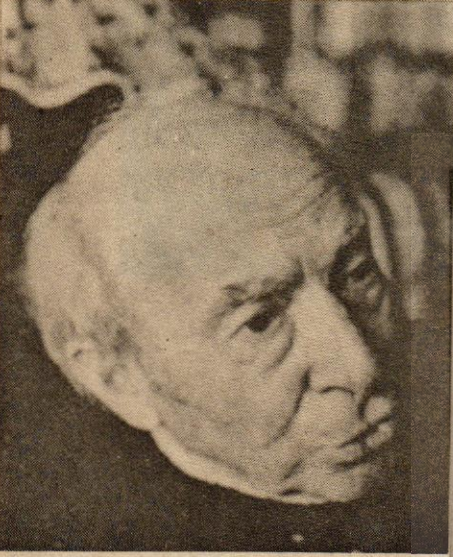
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Bismil İlçe Örgütü Kuruldu

Bismil'de uzun süreden beri yapı-lan ön çalışmalar meyvesini vermiş ve TSİP ilçe örgütünün kuruluşu tamam lanmıştır. Bismil ilçe örgütünün ku-ruluşu ile birlikte bölgede bulunan TSİP, MYK üyesi Veli Gürcan ve Bölge Sekreteri M. Ali Tan'ın katıldığı bir sohbet toplantısı düzenlenmiştir. Üye ve sempatizanların katıldığı top-lantı parti ilçe lokalinde yapılmıştır. Bismil İlçe Örgütünün kuruluşunu kutlayan MYK üyesi Veli Gürcan ör-gütsel sorunları ve son siyasal geliş-meleri özetleyen bir konuşma yap-mıştır. V. Gürcan, «Ulusal sorun ko-nusunda yıllardır yürüttüğümüz il-keli ve tutarlı siyaset nihayet meyva-sını vermeye başlamıştır. Önümüzdeki günlerde parti olarak daha pek çok görev bizi bekliyor. TSİP'in sorumlu-luğu ve önemi büyüktür. Hem egemen burjuvaziye, hem onun sağlı sollu kış-kırtmalarına karşı verilecek mücade-le ertelenemez. Bütün acılığı ile bizi beklemektedir. Ne kadar güçlü bir parti yaratarsak, sorunları çözmek o kadar kolay olacaktır,» demiştir.

Yetmiş Yıllık Tiyatro Okulu

MUHSİN ERTUĞRUL

Muhsin Ertuğrul, «Büyükbaba» adlı oyunda

15 şubat 1892'den 29 nisan 1979'a koca bir ömür. Uzun değil, yoğun yaşamalı, denir hep. Ama bir insan, Muhsin Ertuğrul gibi hem uzun, hem yoğun yaşarsa, hayatı okul olur. Muhsin Ertuğrul'un 2 ağustos 1909'da başlayan 70 yıllık tiyatro hayatı-bütün bu süre boyunca tiyatromuzda atılan ileri adımların dolaylı ya da dolaysız etkilendiği, kendisinden mutlaka birşeylerin öğrenildiği bir okuldur nitekim. Ölümünden beş gün önce Ege Üniversitesi Senatosu'nun verdiği «Fahri Doktor» unvanı, ona, tiyatroya geçen emeğinin ya-sarken saygı görmesinin mutluluğu ötesinde birşey vermiyordu, ama onun, tiyatroya üniversitelerce önem verilmesi çabasıdan birşeyler alındığını kanıtıyordu. Muhsin Ertuğrul'a, «ondan birşeyler almak»tan daha değerli bir armağan olamazdı da. Çünkü onun en başta gelen uğ-raşlarından birisi, «edebiyat fakül-telerinde birer tiyatro enstitüsü ku-rulması» idi. Nitekim 1958 yılında böyle bir girişimi coşkuyla karşılamış, tiyatro olayına bilimsel yöntemlerle eğilme özlemlerinin gerçekleşmiş ol-masından büyük mutluluk duymuş-tu.

Muhsin Ertuğrul, tiyatroya daha başından halkçı ve ilerici bir an-la-yışla yaklaşıyordu. Tiyatroyu, İstan-bul'lu yarı aydın bürokrat ve burju-vaların eğlence yeri olmaktan kur-tarmak, onun başlıca kaygısıydı. Yıl-lar sonra, Devlet Tiyatrolarının yö-netiminde olmayı nasıl değerlendire-ceği sorulduğunda, «Çemişkezek'te bir çadır tiyatrosu yönetmek benim için çok daha ilginç» diyecektir. On-un bu sözleri halkçılık özentsisine de-ğil, tiyatronun eğitici, uyandırıcı, dö-nüştürücü gücüne geçekten inanma-sına ve içten bir halk sevgisine daya-nıyordu. Bu halk sevgisi, halkı olduğu gibi benimsemek biçiminde, böyle yanlış bir kavrayışta değil; onun kültürünü olgunlaştırmak ve beğeni-sini eğitmek gibi gerçekçi bir yö-ne-lişte, halkı «gıdıklamak değil, ya-vaş yavaş onu yüksek eserlere doğ-ru yükseltmek» çabasında somutla-nıyordu.

Muhsin Ertuğrul, bu amaca, 1910'ların, 20'lerin ilkel tiyatro anlayışı-y-

la varılamıyacağını sezmisti. Çağ-daş bir teknik, ileri bir kafa gerek di-yordu bunun için. 1916'da Darülbeda-yi'nin oyunculuk ve öğretmen yardım-cılığını kazanmışken, yetinmeyerek bilgi ve yöntemler araması, bu yıldan başlayarak, daha önceki Paris de-neyini Almanya, İsveç ve Sovyet ti-yatrosunun çağdaş olanaklarını ta-nıyarak zenginleştirme isteği, bu sez-giden kaynaklanıyordu.

Nâzım üzerindeki baskıların en yoğun dönemlerinde, onun oyunları-nı da sahneye koyması, Ertuğrul'un sık sık hükümet baskılarına yol açan ilerici çabalarının önemli bir halkası-dır. «Tiyatro hükümetlerin üstünde-dir» ilkesi, onun inandığı çabadan ödün vermeyen kişiliğini açıklar. «Ti-yatro, her gün değişen hükümetle-rin, midecilerle dolan partilerin üs-tünde bir kurumdur» diyerek, tiyat-ronun eleştirel niteliğinden ne an-ladığını açıkça belirten Muhsin Er-tuğrul'un, döneminde devlete yara-narak icrayı sanat eyleyenlerce kü-çümsenmesi, karalanmak istenmesi, bütün bunlara rağmen onun ayak-diretmesi ve demokratlığından geri-lediğinde sağlanacak nimetleri eli-nin tersiyle itmesi, ilerici sanatçı içi-öğreticidir. «Halkın uyumasını iste-meyen bagnaşlara» karşı, «geceyi gündüze katıp gerikalmışlığı aşma-yönünde tiyatroyu bir okul olarak ele almış ve «onları tedirgin etmiş» bir öğretmenin aydınlık kafasını ta-şıyordu o.

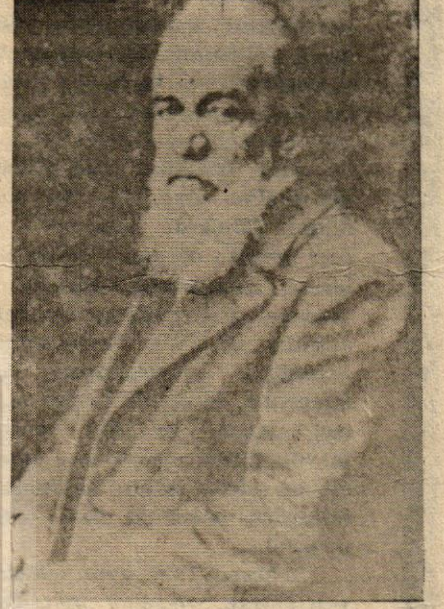
Muhsin Ertuğrul, gerçek bir öğ-retmen kimliğiyle, sanatına ilk atıl-dığı yıllardan başlayarak, emeğinin son damlasına kadar, sağlam bir se-yirci kuşağı yaratma çabasıdan caymadı. Bunun en kalıcı biçimde, çocuklar için geleneksel bir tiyatro oluşturmakta gerçekleştireceğinin bi-lincindeydi. 1935'ten bu yana üze-rinde ısrarla durduğu konulardan birinin bu olması, onun bu çabası-nın iş olsundan bir amaç taşımadığı-nı gösteriyor. Çocuk Yılı'nda bulun-mamız, bu yöndeki uğraşını daha önemli kılıyor. Ona göre «tiyatro, ço-cuğun yaratıcı gücünü en kolay ge-liştiren biricik etkili sanat alanıdır. Çocuk beyni, çocuk zekası ancak ti-yatro havasında, alabildiğine sınırsız

Bulgar Halkının Dyadoto'su BLAGOEV'İ ANIYORUZ

7 Mayıs, Bulgaristan Komünist Partisi'nin kurucusu ve ilk lideri, Bulgar halkının seçkin evladı Di-miter Blagoev'in 55. ölüm yıldönü-müdür.

1856'da doğan Blagoev, öğrenimi-ni İstanbul, Edirne ve Odessa'da, daha sonra da Petersburg'da sür-dürdü. Çarlık Rusya'sında ilk sos-yal demokrat gruplardan birinin kurucusu olan Blagoev, (bu grup Sov-yetler Birliği Komünist Partisi tari-hinde Blagoev Grubu olarak geç-mektedir) Rusya işçi ve emekçile-rinin kurtuluşu uğrunda sürdürdüğü kararlı ve yoğun devrimci faaliyet-leri yüzünden sınır dışı edildi. Bul-garistan'a dönen Blagoev, 1891'de Bulgaristan Sosyal Demokrat Par-tisi 1. Kurucu Kongresi'ni toplantı-ya çağırdı. Bu kongrede programı da kabul edilen Parti, Blagoev'in önderliğinde uzun yıllar sınıf düş-manına karşı yorulmak bilmez bir savaş sürdürdü. Bugün de aynı Parti, sosyalizmin kazanımlarının geliştirilmesi ve korunmasında Bul-gar halkının öncülüğünü yapmak-ta, Blagoev'in Bulgaristan'da ilk kez dalgalandırdığı Marksizm - Le-ninizm bayrağını, proletarya entel-nasyonalizminin sarsılmaz kalele-rinden biri olarak en yükseklerde tutmaktadır.

Blagoev,engin bir bilgi hazinesi-ne sahipti. Politika, edebiyat, fel-sefe, tarih vb. konularda yazdığı ve toplamı 20 cildi bulan eserleri, onun çok yönlü entelektüel kişiliğini yansıtmaktadırlar. Blagoev, gerek yüksek bilinç düzeyi, gerekse mü-cadelecî kişiliğiyle, Bulgar halkı-nın büyük sevgisini kazanmıştır. Bulgar halkı, bu sevgisini daha genç yaşındayken ona verdiği Dyadoto (Baba) adıyla göstermişti. Blagoev'in Bulgar halkı üzerinde

Dimiter Blagoev

yarattığı saygı ve etki o denli bü-yüktür ki, 1923 anti-faşist Eylül Ayaklanmasını izleyen ağır terör günlerine rastlayan ölümünde, fa-şist yöneticiler muazzam cenaze tö-renine müdahale etme cesaretini kendilerinde bulamamışlardı.

Bulgaristan işçi sınıfı, 1923 ayak-lanmasından sonra, Parti'nin yara-larını sarma ve toparlanma döne-minde, yani ona en çok ihtiyaç duy-duğu bir dönemde yitirdi Blagoev'i. Fakat Blagoev'in öğrencileri ve sa-vaş arkadaşları, onun attığı temel-leri sağlı «sollu» saldırılara karşı korumasını bilerek, Partinin bu zor dönemi atlattığını sağlamayı ba-şardılar. Parti, 50 yıldan daha faz-la bir süre alabildiğine zor ve ei-vergisiz koşullarda mücadelesini sürdürerek Devrim günlerine ulaştı.

Bulgar halkı ve tüm dünya prole-taryası, ölümünün 55. yıldönümün-de Blagoev'i saygıyla anmaktadır...

ve engelsiz uçar.» 1974'de, yeniden Şehir Tiyatrolarının yöneticiliğine getirildiğinde, sürekli oyunlar veren yaygın bir çocuk tiyatrosu gerçekleştirmek çabalarının yoğunluk kazanma-sı, konuya verdiği önemi ve geleceğe yönelik amacını belirtiyor.

Ama yalnızca geleceğe yönelik bir çabayla yetinmiyordu. Başından be-rri, «toplumun sosyal yaralarına eği-len, onları deşen piyesler»den ya-naydı. Tiyatroyu halkın ayağına gö-türmenin, halkı bu sanata ısındırma-nın bütün yollarını arıyor, Anadolu'nun dört bir yanına tiyatroyla eği-tim götürmek için neler yapmak ge-rektiğini araştırıyordu. Parasız Öğle Paydosu Tiyatroları, Gezginci Tiyat-rolar, Kahve Oyunları, kafasını ömür boyu kurcahıyor, onu, bunları nasıl edip de gerçekleştireceğinin sancılarıyla terletiyordu. Siyasal ik-tidarlar, bu tasarılarından gocunu-yor, giderek tiyatronun etkin bir de-mokratik eğitim kurumu olacağından kaygılanıyor, gerekli yatırımı esirgi-yordu. Bu, sadece 1958-66 döneminde değil, 1974'ten sonra CHP'nin iktidar-da olduğu dönemde de böyle olmuş-tur.

Muhsin Ertuğrul, oyuncu olarak, tiyatro öğretmeni olarak, herşeyden önce bir eylem adamıydı. Dörtü-öm-rünü Halkın Tiyatrosunu yaratma-nın pratik sorunlarına verdi. «Ama-cımız» diyordu, «tiyatro ile seyirciyi, bir satıcı ve alıcı ilişkisiyle değil

halkın hizmetinde bir eğitim görev-lisiyle bir şehir sahibi gibi karşı kar-sıya getirmek.»

Amacını başaramadı ama, bu ko-nuda saygın adımlar attı. Tiyatroyu bir eğitim aracı olarak halka götü-rme konusundaki önerileri, tazeliğini ve uygulanma zorunluluğunu bugün de taşıyor. Halkçı, ilerici, işçi sınıfı-nın dostu, yılmaz bir demokrat ola-rak, onun yetmiş yıllık sanat dene-yinden, hayatın içinden getirdiği bu öneriler, sosyalist - ilerici tiyatroya ışık tutmaya, ödevler yüklemeye de-vam edecektir. Tâ ki tiyatroların en devamlı seyircileri, işçiler ve emek-çiler olana kadar.

Ahmet Kaçmaz

Yaşasın Sosyalizm

«ANTIEMPERYALIST ve ANTİFAŞİST
MÜCADELENİN
YENİ PERSPEKTİFLERİ»

mayıs 1978

15 tl

Yazışma ve havale adresi: Öner Cıvıoğlu
Başmuşşip Sk. Tan Ap. 10/11 Çoğaloğlu/İstanbul

1 Mayıs 1979, her yıl olduğu gibi, dünyanın dört bucağında, milyonlarca emekçinin coşkun gösterilerle kutladığı önemli bir gün olmuştur. İşçi sınıfı, mücadelesinin tarihi geleneğini yansıtan gününde, hem sömürden kurtulmak için verdiği mücadelenin, ardı kesilmeksizin süren niteliğini vurgulamış, hem de, bu mücadelenin evrenselliğini kanıtlamıştır. Dünya emek ordusunun yığınsal güçleriyle emperyalizm ve dünya gericiği bir kere daha karşı karşıya gelmiş, emekçilerin, demokrasiyi kendi sınıf çıkarları doğrultusunda genişliğine etkileyip biçimlendirdikleri ülkelerde sevinçin ve umudun egemen olduğu 1 Mayıs törenlerine, demokratik görevler için mücadelesini sürdüren emekçilerin yaşadığı ülkelerde burjuvazinin ve gericiğin provokasyonu sızmak istemiştir. Baskı ve teröre rağmen işçi sınıfını ve tüm emekçileri meydanlarda, karşısında gören egemen güçler zulüm makinaları işletmişler, baskı ve terör uygulamışlardır.

1 Mayıs 1979, aynı temele dayalı olarak yükselen mücadelenin farklı aşamalarını gösteren zengin bir mozayici evrensel planda somutlamıştır.

İşte buna birkaç örnek:

İRAN: İran'ın başkenti Tahran'da yüzbinlerce kişi uzun yıllardan sonra ilk kez yığınsal olarak 1 Mayıs'ı kutlamıştır. 1 Mayıs gösterisinde, emperyalizm kınanmıştır. Gösteriye FKÖ temsilcileri de katılmış ve konuşmalar yapmışlardır. FKÖ temsilcileri, yaptığı konuşmada emperyalist güçleri kınayarak Filistin ve Arap davasının desteklenmesini istemiştir.

SOVYETLER BİRLİĞİ: 1 Mayıs gösterileri her yıl olduğu gibi bu yıl da Kızıl Meydan'da kutlanmıştır. Yüzbinlerce emekçinin katıldığı geçit töreninin yanında askeri geçit töreni de yapılmıştır. Gösterileri Brejnev ve diğer Sovyet yöneticileri izlemişlerdir.

FRANSA: Fransa'da CGT'nin düzenlediği 1 Mayıs gösterileri yüzbinlerce emekçinin katılmasıyla yapılmıştır. Ancak, daha önce demir çelik işçilerinin Paris yürüyüşünde olduğu gibi 1 Mayıs gösterilerinin sonuna doğru bazı goşist gruplar etrafında bombalar patlatarak, polise saldırarak olaylar çıkartarak gösterileri provoke etmek istemişlerdir.

İSPANYA: Franko faşizminin devrilmesinden bu yana İspanya işçi sınıfı, ikinci kez 1 Mayıs'ı kutlamıştır. Madrid'te toplanan 200 bin kişi neo-nazizmi protesto etmiştir. Ayrıca ülkenin 400 yerinde kalabalık kutlama gösterileri yapılmıştır. Bu arada

Madrid'teki gösterilere saldıran faşistler 6 kişiyi öldürmüşlerdir.

ARAP ÜLKELERİNDE: Bu yıl Arap ülkelerinde yapılan 1 Mayıs gösterileri emperyalizme ve siyonizme karşı bir gösteri niteliğine bürünmüş, ABD emperyalizmi, İsrail ve Sedat lanetlenmiştir. Ürdün'deki 1 Mayıs gösterisinde konuşan Kral Hüseyin, Arapları birliğe çağırmıştır. Ayrıca Bağdat'ta geniş kitlelerin katıldığı gösteriler yapılmıştır.

JAPONYA: Japonya'nın 1000 den fazla yerinde 1 Mayıs gösterileri milyonlarca insanın katılımıyla yapılmıştır. Gösterilerde işçi ücretlerinin yükseltilmesi istenmiştir.

YUNANİSTAN: Başkent Atina ve daha bir çok kentte 1 Mayıs gösterileri büyük kitlelerin katılımıyla yapılmıştır. Atina'da yapılan gösteriler sırasında bazı goşist gruplar olay çıkartmak istemişler, lakin amaçlarına ulaşamamışlardır. Ayrıca göstericiler üzerine yangın bombası atmak isteyen bir kişi yakalanmıştır.

ŞİLİ: Şili'de faşist Pinochet rejimine rağmen işçi sınıfı 1 Mayıs gösterilerini gerçekleştirmiştir. Faşist Pinochet rejimi 400'e yakın işçiyi ve sendikacıyı tutuklamıştır.

NİKARAGUA: Diktatör Somoza yönetimine karşı dişe diş mücadele verildiği Nikaragua'da

da 1 Mayıs gösterileri yasaklanmış ve bu yasaklamayı protesto eden birçok işçi önderi Managua'da tutuklanmıştır.

PAKİSTAN: Pakistan'ın başkenti Revalpindi'de 1 Mayıs gösterileri yapılırken polis göstericilere saldırmış ve 24 kişi yaralanmıştır.

1 Mayıs 79'da dünyanın dört bir yerinde milyonlarca işçi ve emekçi gösteriler yaparak bir kez daha bağımsızlık, demokrasi, barış, sosyal ilerleme ve sosyalizm bayrağı altında birleşmişti.

Dünyada 1 Mayıs

1 Mayıs, işçi sınıfının birlik ve mücadelesinin geleneğinin evrenselliğinin sembolüdür. Geçmişten bugüne uzandığı gibi, kıtadan kıtaya, ulusal sınırları da aşarak derinliğine ve genişliğine yeni bir dünya için umudu, kardeşliği ve direnci simgeler 1 Mayıs'lar.

Birlik

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim Yeri: Parmakkapı Tel Sok. 2/4 Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 Aylık: 225 TL., 1 Yıllık 450 TL. yurt dışı iki katıdır. Avrupa Temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Kont. Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Bas kı: TEKŞEN OFSET S. B. T.: 7 Mayıs 1979